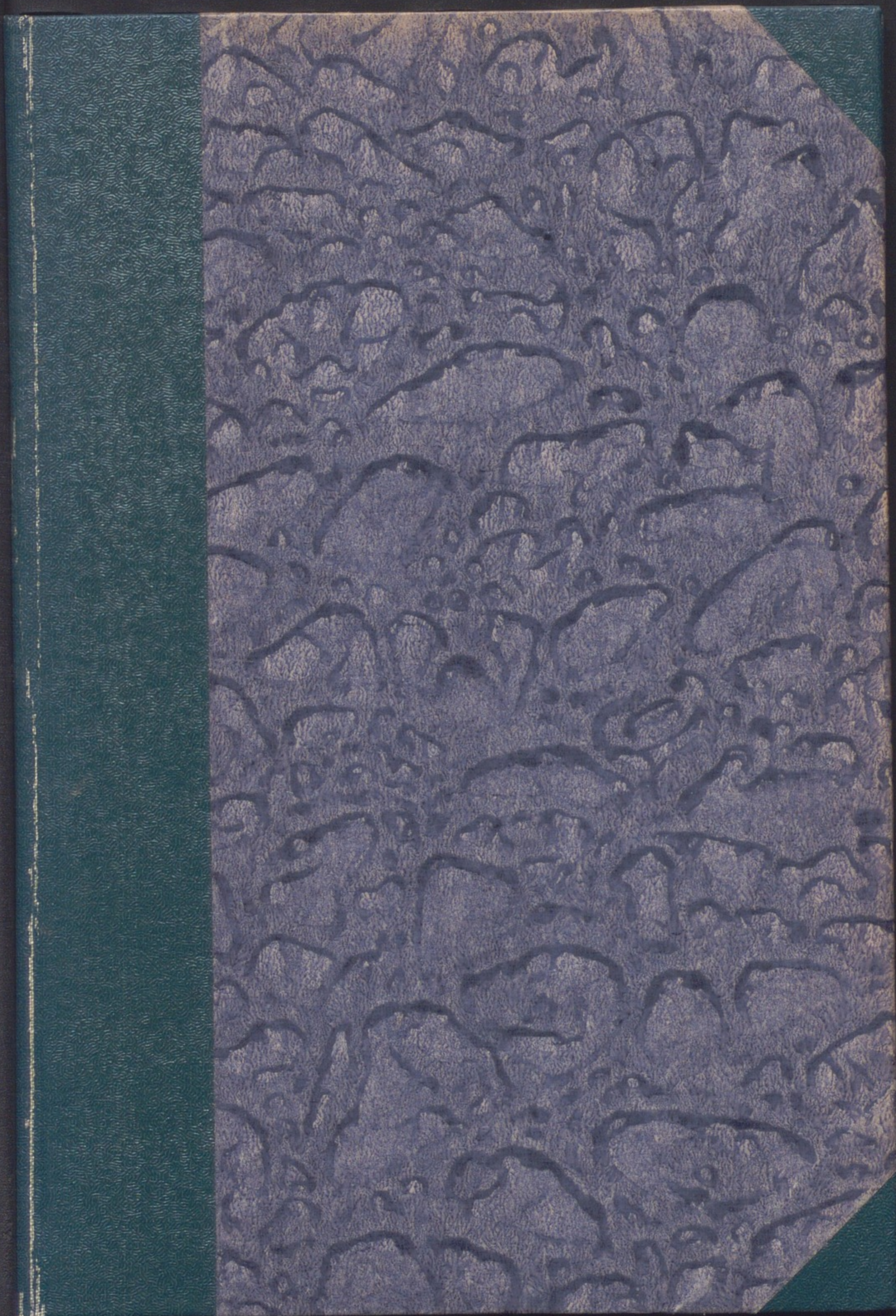
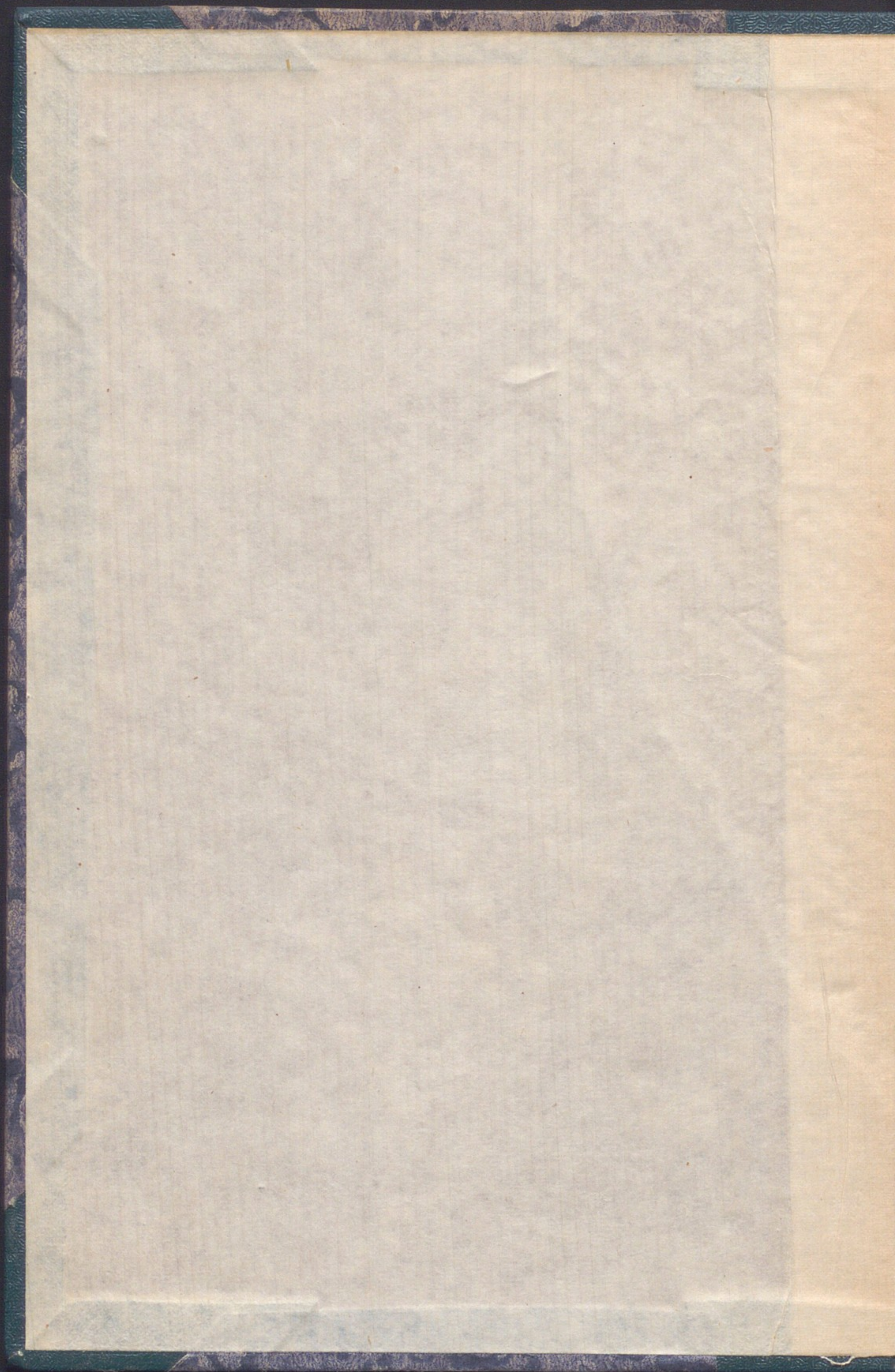

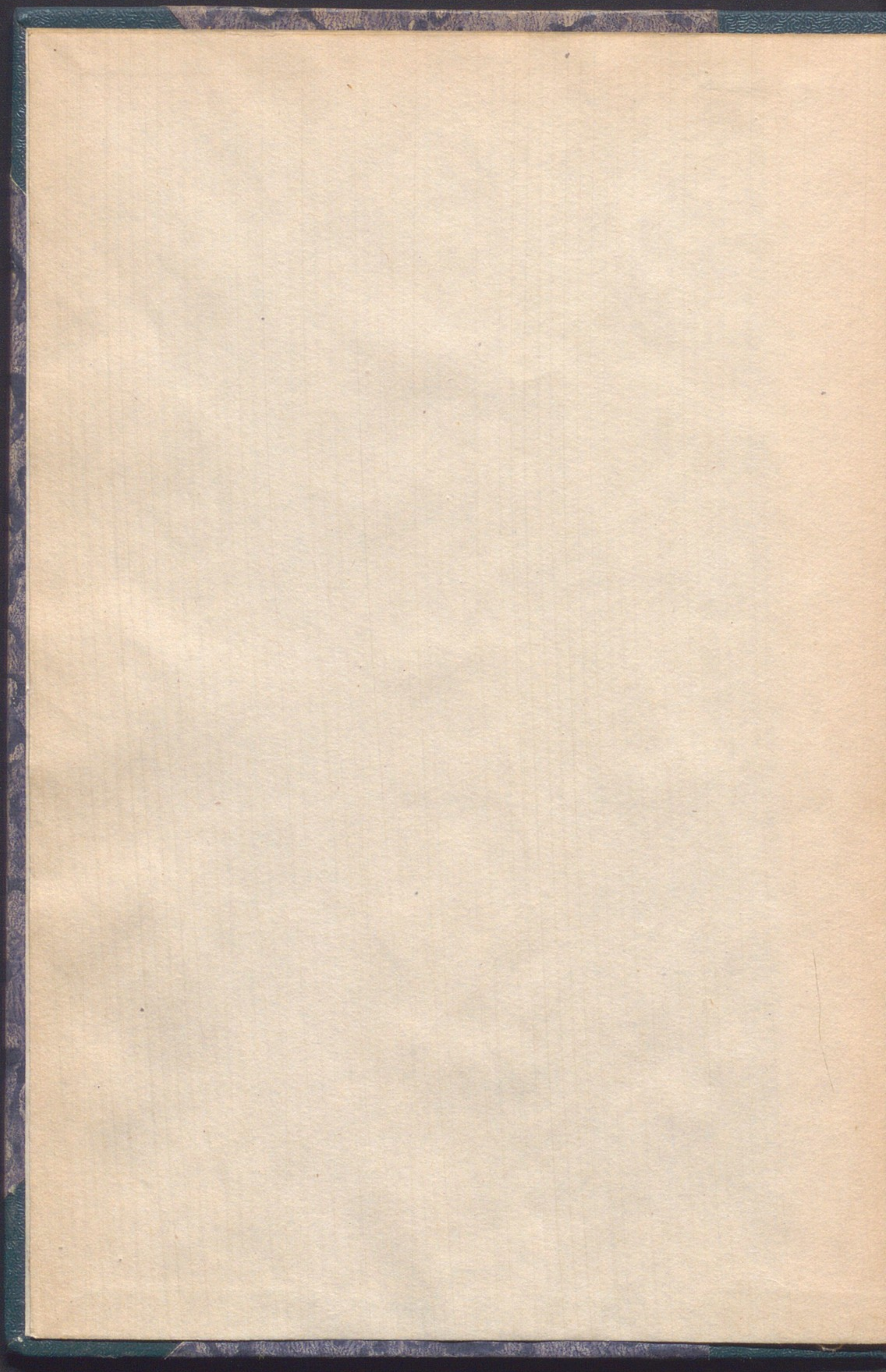

TADEUSZ JOTEYKO.

PODREČZNIK DO NAUKI SZKOLNEJ ŚPIEWU ZBIOROWEGO,

ZAWIERAJĄCY OBJAŚNIENIA TEORETYCZNE,
ĆWICZENIA GŁOSOWE I PIEŚNI.

Praca zalecona opinią Sekcji Muzycznej przy Stowarzyszeniu
Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie do użytku w szkołach
— początkowych i niższych klasach szkół średnich. —

CZĘŚĆ I.

NAKŁAD GEBETHNERA I WOLFFA
WARSZAWA — LUBLIN — ŁÓDŹ
KRAKÓW — G. GEBETHNER I SPÓŁKA
POZNAŃ — M. NIEMIERKIEWICZ

Podręczniki, dotyczące muzyki.

Mk. Jan.

- Biernacki M. M.** Zasady muzyki, przyjęte i zalecane przez Konserwat. Muzyczne w Warszawie. Wydanie IV, poprawione i uzupełnione. (Biblioteka teoretyczna Warsz. Kons. Muz.) (w druku)
- Gużewski A.** Nauka instrumentacji. (Bibl. teoretyczna Warsz. Kons. Muzycz.) 3.75
- Joteyko Tadeusz.** Podręcznik do nauki śpiewu w szkołach (oparty na programie, opracowanym metodycznie przez Sekcję Muzyczną przy Stowarzyszeniu Nauczycielstwa polskiego w Warszawie) 4 części (w każdej części są trzy działy: teoria, ćwiczenia głosowe (solfeggia) i pieśni . . . . . w druku.
- Kowalski Teofil Ks. Dr.** *Nauka śpiewu.* Podręcznik dla szkół i seminarjów nauczycielskich i duchownych . . . . . —.75
- Lobe J. C.** Katechizm muzyki. (Popularny wykład pierwszych zasad muzyki, ułożył Wł. Rzepko). Wyd. 5-te 1.50
w oprawie 2.25
- Maszyński Piotr.** *Początki śpiewu.* Podręcznik do nauki śpiewu zbiorowego. (Bibliot. teoret. Warsz. Konserwat. Muzycznego) 3.75
- *Ćwiczenia wstępne* do nauki szkolnej śpiewu zbiorowego (Metodyczne wskazówki dla nauczycieli śpiewu zbiorowego w szkołach według metody I. Dalcroze'a) 1.50
- Noskowski Z.** Kontrapunkt, kanony, waryacje i fuga. Wykład praktyczny. Dzieło przyjęte przez Konserwat. Muzyczne w Warszawie. (Bibliot. teoret. Warsz. Konserwat. Muzycznego) . . . . . 5.—
- Opieński H.** Dzieje muzyki powszechnej. (Bibliot. teoret. Warsz. Konserwat. Muzycznego) 3.75
- Prout E.** Formy muzyczne. Tłómaczył profesor M. Zawirski. (Bibl. teoret. Warsz. Konserwat. Muzycznego) . . . . . 6.—
- Nauka instrumentacji. Spolszczył Gustaw Roguski. (Bibliot. teoret. Warsz. Konserwat. Muzycznego) . . . . . 3.—
- Richter E. F.** Zasady harmonij, z niemieckiego przełożył i dodaniem teorii harmonicznego Weitzmana, oraz chorałów polskich uzupełnił Jan Karłowicz. (Dzieło przyjęte przez Konserwat. Muzyczne w Warszawie). Wydanie nowe . . . . . 5.—
- Rzepko Wł.** Katechizm muzyki system I. C. Lobego. Wydanie 5-te 1.50
w oprawie 2.25
- Muzyk, jako przewodnik zespołów (Dyrektor) z 2-ma tabliczkami . . . . . —.40
- *O frazowaniu w śpiewie* . . . . . —.75
- *Zasady nauki śpiewu*, oparte na podstawie fizjologii . . . . . 1.—
- Sikorski Józef.** Dorecznik muzyczny. Treściwe przedstawienie muzyki ze szczególnem baczeniem na potrzeby miejscowe i t. p. 1852 r. 2.50
- Surzyński M.** Nowa szkoła Chorału Gregoriańskiego (Magister Choralis) ze słowem wstępnem Ks. Dr. Józefa Surzyńskiego. (Bibl. teoret. Warsz. Konserwat. Muzycz.) 1.50
- Waghalter H.** Nauka instrumentacji na orkiestrę symfoniczną i wojskową z dołączeniem 32 tablic . . . . . 3.—
- Żeleński Wład.** Nauka pierwszych zasad muzyki. Wydanie 2-gie 2.50
- Żeleński Wład. i G. Roguski.** Nauka harmonii oraz pierwszych zasad kompozycji. Wydanie 2-gie poprawione. (Bibliot. teoret. Warsz. Konserwat. Muzycznego) 7.50

Mus. I. 3941/1
st 2

Przedmowa do nauczyciela. ¹

Śpiew jest niezbędnym czynnikiem kulturalnym w wychowaniu młodzieży i powinien być przedmiotem szkolnym **ogólnokształcącym i obowiązującym**.

Jako naukę powszechną należy śpiew ująć w ramy metodyczne, aby tą drogą wyrabiać w uczniach to, czego jeszcze nie posiadają, przede wszystkim poczucie muzyczne, słuch, rytmikę i świadomość niezbędnych zasad teoretycznych.

W ten sposób prowadzona nauka daje uczniom gruntowne przygotowanie do umiejętnego śpiewania w chórze, przekształca ich w osobniki umuzykalnione, zdolne do odczucia piękna, a przez to bardziej kulturalne.

Dotąd nauka śpiewu w szkołach prowadzona była u nas bardzo prymitywnie i różnorodnie, konieczność ujęcia jej w pewien określony system stała się nieodzowną. W tym właśnie celu skreśliłem niniejszą pracę, aby stworzyć pierwszy „podręcznik”, w dosłownem tego wyrazu znaczeniu, oparty na programie szkolnej nauki śpiewu, opracowanym metodycznie przez Sekcję muzyczną przy Stowarzyszeniu Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie.

Nie od rzeczy też będzie, jeżeli poświęcę słów kilka samemu sposobowi prowadzenia lekcji śpiewu w szkołach. Nauka w każdej klasie powinna być osobna, lekcja rozpoczyna się od ćwiczeń oddechowych i rytmicznych, których wzory, podane w niniejszym podręczniku, nauczyciel może stopniowo utrudniać, rozszerzać i własnymi uzupełniać. Przy objaśnieniach teoretycznych pożądana jest jak największa jasność i poglądowość. Nauczyciel winien pamiętać, że ma do czynienia z umysłami, które coś z muzyki rozumieją tylko słuchowo i intuicyjnie, zaś analitycznie nie zdają sobie z niej sprawy; należy więc często zadawać uczniom różne zapytania aby kontrolować, czy wszyscy objaśnienia te rozumieją.

Ucząc solfeggia, dobrze jest je śpiewać razem z uczniami, potem pozostawiać ich śpiewanie samym uczniom pojedynczo i w grupach, poprawiając tylko uczynione błędy. Przy nauce pisowni muzycznej wymagać od uczniów umiejętności pisania znaków muzycznych na tablicy i sprawdzać ich kajety.

Drugą połowę lekcji nauczyciel poświęca śpiewaniu piosenek. Najpierw uczniowie czytają głośno i miarowo tekst piosenki, potem rozpoznają takt i podział nut, a przy późniejszej nauce tonację; następnie nuca piosenkę razem z nauczycielem, bacząc na prawidłowy podkład sylab, wyraźną wymowę, właściwe akcentowanie i frazowanie. W ten sposób powtarzając po kilka razy każdy okres, śpiewają całą piosenkę razem, pojedynczo i grupami.

Podane w niniejszej pracy piosenki rozpoczynają się od bardzo łatwych i stopniowo przechodzą do trudniejszych, nie przeszkadza to jednak nauczycielowi zmieniać ich porządek, a nawet tonację, zwłaszcza w szkołach żeńskich, gdzie u dziewcząt skala głosów jest w górze jaśniejszą i bardziej naturalną niż u chłopców.

Przy wyborze piosenek starałem się dać to, co młodzież najbardziej lubi i co dokładnie poznać powinna, więc głównie pieśni narodowe, religijne, ludowe i ulubionych autorów.

Pracę moją podzieliłem na cztery części, w każdej są trzy działy: teoria, ćwiczenia głosowe (solfeggia) i pieśni. Wszystkie te części tworzą jednolity metodycznie rozwinięty kurs, niezbędny aby dojść do umiejętnego czytania nut i śpiewania w chórze wielogłosowym.

Uważam jeszcze za właściwe nadmienić, że niektóre pieśni ułożone w pierwszych częściach podręcznika na dwa głosy, muszą być śpiewane jednogłosowo dopóki uczniowie nie dojdą do odpowiednich ćwiczeń dwugłosowych; ten układ przydać się może na później.

Pieśni trzygłosowe i czterogłosowe należą, zdaniem mojem, do repertuaru popisowego, a więc mogą być stosowane dopiero przy końcu niniejszego podręcznika. Pieśni takie w większej ilości znajdują się w innych specjalnych śpiewnikach.

Warszawa 1917 r.

Tadeusz Joteyko.

CZĘŚĆ I.

3

MUZYKA, ŚPIEW I DŹWIĘKI.

§ 1. **Muzyka** jest to jedna ze sztuk pięknych, wyrażająca uczucia, wrażenia i nastroje duszy ludzkiej za pomocą dźwięków.

Dźwięk, albo **ton** jest to zjawisko fizyczne, działające na nasz słuch i dające się powtórzyć głosem.

Melodja tworzy się z szeregu dźwięków, ułożonych na wzór myśli naszej. Melodja wykonana głosem jest **śpiewem**, a w połączeniu ze słowami zwie się **pieśnią**.

§ 2. Każdy człowiek posiada głos do mówienia, ładny śpiew zaś wymaga odpowiedniego wyrobienia głosu i słuchu, do czego dochodzi się za pomocą ćwiczeń i nauki o dźwiękach.

Podstawą śpiewu jest prawidłowy oddech, który tu jest inny niż przy zwykłej mowie. Oddech przy śpiewie musi być głęboki, powolny i miarowy, tak ażeby w płucach nigdy nie zabrakło powietrza. Dlatego rozpoczynamy od ćwiczeń oddechowych.

ĆWICZENIA: a) Uczniowie kładą dłonie na żebrach, na **raz** powoli wdychają nosem, na **dwa** również powoli wydychają ustami. To samo wdychanie na **raz** i **dwa**, wydychanie na **trzy** i **cztery**, później wdychanie na **raz**, zatrzymanie powietrza na **dwa**, wydychanie na **trzy**. b) Uczniowie, stojąc wyciągają ręce poziomo przed sobą, na **raz** i **dwa** wdychają, rozchylając ręce w szerz; na **trzy** i **cztery** wydychają, wracając do pozycji pierwotnej. c) Uczniowie wstają, pochylają korpus ku przodowi z wyciągniętymi w dół rękami, nie zginając kolan; na **raz** i **dwa** wdychają, wyprostowując się, rozchylając ręce w szerz; na **trzy** i **cztery** wydychają, wracając do pozycji pierwszej.

Ćwiczenia powyższe powtarzać ciągle w tempie stopniowo wolniejszym i z zatrzymywaniem powietrza.

Drugim warunkiem dobrego śpiewu jest unikanie krzyku i umiejętność wydobywania równego i dłużej trwającego dźwięku. W tym celu należy otwierać usta dosyć szeroko, język trzymać płasko i nieruchomo na dole jamy ustnej, nie ścisnąć gardła i bez wysiłku po zaczerpnięciu powietrza powtórzyć poddany dźwięk, wymawiając sylabę **la** i trzymać go dopóki czuje się zapas powietrza, nie doprowadzając jednak nigdy do zupełnego wyczerpania tchu.

§ 3. W ten sposób, powtarzając różne dźwięki, zauważymy, że jedne są niskie (grube), inne wysokie (cienkie), jedne dłużej trwają, drugie krócej. Ztąd zasada: **właściwością dźwięków muzycznych jest ich odmienna wysokość brzmienia i różny czas trwania.**

Ażeby ściśle określić różnicę dźwięków dłuższych i krótszych musimy czas ich trwania obliczać. W tym celu posiłkujemy się miarowem liczeniem lub odpowiednim ruchem, zatem jeden dźwięk będzie trwać przez dwa miarowe poruszenia (uderzenia), drugi przez trzy, inny przez cztery. Ta miarowość ruchu, którą nadajemy dźwiękom, zwie się **rytmem**, a nauka o tem — **rytmiką**.

R Y T M I K A.

§ 4. Istnieją trzy różne rodzaje rytmu: **dwumiarowy**, **trzymiarowy** i **czteromiarowy**. Przytem siła dźwięków, wypadających w rytmach dwumiarowych i trzymiarowych jest mocniejsza na pierwszą miarę (pierwsze uderzenie, czyli na **raz**), a słabsza na pozostałe, zaś w rytmach czteromiarowych siła (akcent) jest większa na pierwszą i trzecią miarę, a słabsza na drugą i czwartą. Słowem w rytmach dwumiarowych: **raz** jest mocne, **dwa** — słabe, w trzymiarowych: **raz** — mocne, **dwa** i **trzy** — słabe, w czteromiarowych: **raz** — mocne, **dwa** — słabe, **trzy** — mocne i **cztery** — słabe.

Przy liczeniu rytmów posiłkujemy się ruchami prawej ręki, którą od łokcia poruszamy w następującym porządku:

Ten sposób liczenia nazywamy **taktowaniem**. Taktowanie powinno być równe i zdecydowane.

ĆWICZENIA: a) Uczniowie głośno i miarowo liczą **raz, dwa**, potem **raz, dwa, trzy**, następnie **raz, dwa, trzy, cztery**, zawsze głośniej wymawiając mocne części. b) Uczniowie taktują ręką te same rytmy, wymawiając głośno tylko liczby odnoszące się do mocnych części, pozostałe przerachowując w myśli. c) Uczniowie klaszczą w dłonie (prawą z góry w lewą), wymawiając mocne części i na komendę zmieniają rytmy. Później dzielą się na grupy, wszyscy taktują, jedna grupa liczy **raz**, druga **dwa**, następnie jedna **raz**, druga **dwa**, trzecia **trzy** i t. d.

§ 5. Muzyka tworzy się nie tylko z dźwięków lecz i z **pauz**, które służą do rozdzielania części melodii tak samo jak małe przerwy i przystanki w mowie do rozdzielania zdań. Pauza muzyczna również jak dźwięk podlega rytmowi i musi być wyliczona, zatem pauza może trwać przez jedno uderzenie, inna przez dwa, przez trzy i przez cztery uderzenia.

ĆWICZENIA: a) Uczniowie przy głośnym liczeniu uderzają w dłonie na znak dźwięku (—) i podnoszą prawą dłoń ku sobie na znak pauzy (∪) w następujących rytmach:

Dwumiarowe: 1) — ∪ 2) ∪ — ,

Trzymiarowe: 1) — ∪ ∪ 2) ∪ ∪ — 3) ∪ — ∪ 4) — — ∪ 5) ∪ — — 6) — ∪ — ,

Czteromiarowe: 1) — ∪ ∪ ∪ 2) ∪ ∪ ∪ — 3) ∪ — ∪ ∪ 4) ∪ ∪ — ∪ 5) — — ∪ ∪ 6) ∪ ∪ — — 7) ∪ — — ∪ 8) — ∪ — ∪ 9) ∪ — ∪ — 10) — ∪ ∪ — 11) — — — ∪ 12) ∪ — — — 13) — ∪ — — 14) — — ∪ —

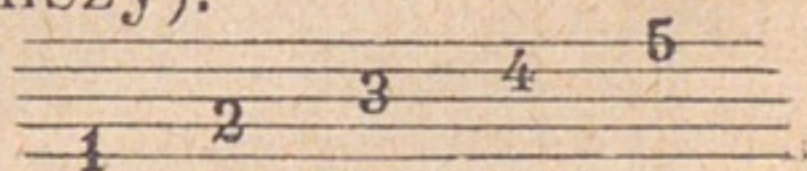
b) uczniowie biorą głosem poddawane tony, wymawiając sylabę **la** na znak dźwięku i zamilczając na znak pauzy, podług wzoru powyższych ćwiczeń, przytem taktują ręką.

UWAGA: W tem miejscu uczniowie, zwłaszcza wstępnej klasy, mogą rozpocząć śpiewanie piosenek dalej zamieszczonych ze słuchu przy obowiązkowym jednak taktowaniu.

PISOWNIA DŹWIĘKÓW.

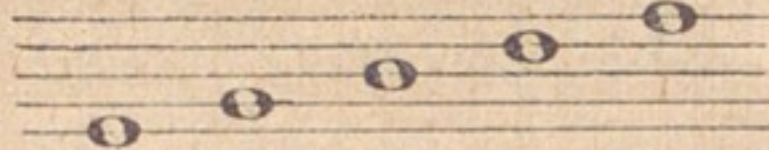
§ 6. Dźwięki muzyczne piszą się za pomocą specjalnych znaków w formie kólek, zwanych **nutami**. Wysokość dźwięku uwydatnia się na **pięciolinji**, na której umieszczamy nuty; jeżeli nuta napisana jest na niższej linji to oznacza dźwięk niższy (grubszy), jeżeli ją piszemy na wyższej linji to znaczy, że dźwięk jest wyższy (cieńszy).

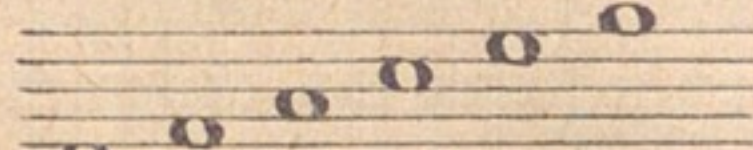
Linje liczą się od dołu do góry:

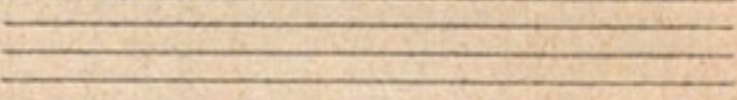

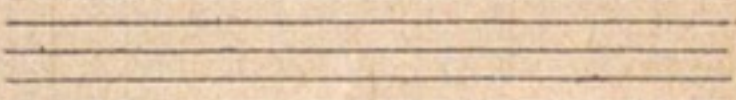
Nuty piszą się na linjach i między linjami. Nuta leży na linji, jeżeli linja przechodzi przez kółko, zaś między linjami gdy kółko wypełnia przestrzeń wolną między linjami.

Nuty na linjach: pierwsza leży na pierwszej linji, druga na drugiej, trzecia na trzeciej i t. d.

Nuty między linjami: pierwsza leży pod pierwszą linją, druga nad pierwszą linją, trzecia nad drugą, czwarta nad trzecią i t. d. Wszystkie nuty wznoszące się wyżej pierwszej linji, a będące między linjami, nazywamy **nad**, licząc zawsze od sąsiedniej dolnej linji.

Oprócz głównych pięciu linji posiłkujemy się jeszcze krótkimi linjami, dopisanymi wyżej lub niżej pięciolinji. Linje takie nazywają się **dodane górne** lub **dodane dolne** i na nich lub między niemi piszemy nuty. it.d.

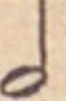
Nuty na linjach dodanych górnych: pierwsza leży na pierwszej linji dodanej górnej, druga nad pierwszą dodaną górną, trzecia na drugiej dodanej górnej it.d.

Nuty na linjach dodanych dolnych: it.d. pierwsza leży na pierwszej linji dodanej dolnej, druga pod pierwszą dodaną dolną, trzecia na drugiej dodanej dolnej it.d.

PODZIAŁ NUT I PAUZ.

§ 7. Wiemy już, że do określenia wysokości dźwięku na piśmie służy nam pięciolinja łącznie z linjami dodanymi, dla określenia zaś długości trwania dźwięków mamy nuty (znaki w formie kółeczek) różnego rodzaju.

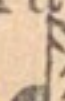
Najdłuższa nuta, obliczona na cztery uderzenia, nazywa się **całą nutą** i ma znak (kółeczko podłożne, puste w środku).

Nuta, trwająca dwa razy krócej, obliczona na dwa uderzenia nazywa się **półnutą** i ma znak (takież kółeczko jak dla poprzedniej, lecz z kreską pociągniętą w górę lub na dół).

Nuta, trwająca dwa razy krócej od poprzedniej, a cztery razy krócej od całej nuty, zatem obliczona na jedno uderzenie, nazywa się **ćwiartką** i pisze się (kółko wypełnione w środku z kreską).

Nuta, trwająca dwa razy krócej od poprzedniej, cztery razy krócej od półnuty, a ośm razy od całej nuty, zwie się **ósemką** lub nutą **raz wiążaną** i ma znak (takież kółko wypełnione i z kreską, przy końcu której jest jakby przecinek).

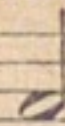
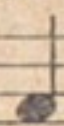
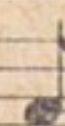
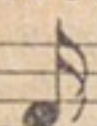
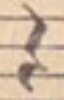
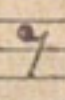
Nuta, trwająca dwa razy krócej od ósemki, cztery razy krócej od ćwiartki, ośm razy od półnuty i szesnaście razy od całej nuty — to **szesnastka**, czyli **dwa razy wiążana** (różniaca się od poprzedniej dwoma przecinkami przy końcu kreski).

Kilka nut raz, dwa razy i więcej razy wiązanych można wspólnie wiązać, nap. ósemki: lub , szesnastki: lub , również połączenie ósemek z szesnastkami: lub i t. p.

Kreski prowadzone od kólek mogą iść w górę lub na dół. W pierwszym wypadku kreska pisze się po prawej stronie kółka, w drugim po lewej.

Co się tyczy obliczenia ósemek, to ponieważ są one dwa razy krótsze od ćwiartek, a ćwiartka wypada jedna na uderzenie, to ósemek wypadnie po dwie na każde uderzenie, tak samo szesnastek będzie cztery na uderzenie.

§ 8. Pauzy mają swoje odmienne znaki. Miejsce napisania pauzy na pięciolinji niema znaczenia, piszą się one zwykle w środku pięciolinji. Znaki pauz odpowiednio do nut są następujące:

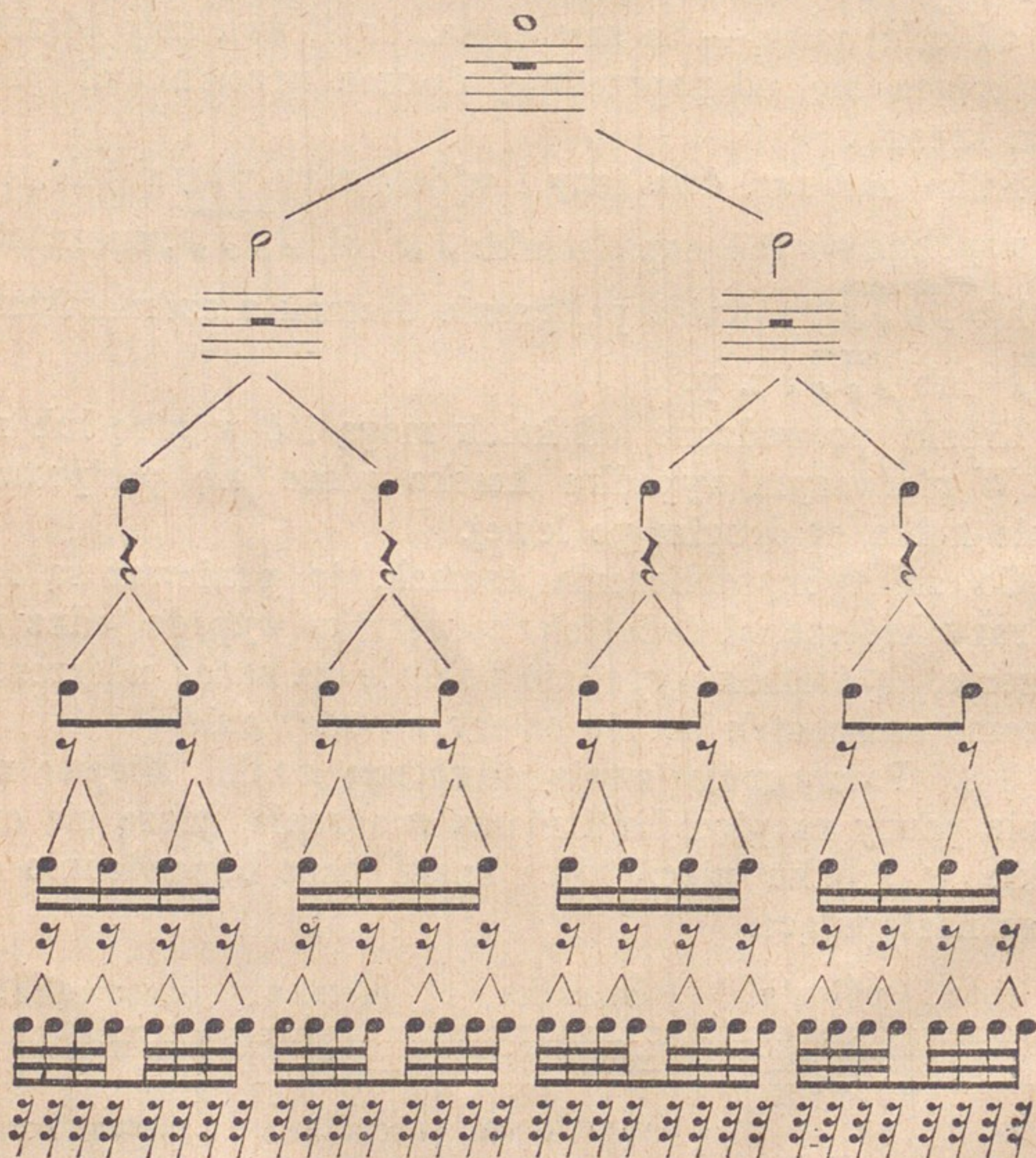
Cała nuta, półnuta, ćwiartka, ósemka, szesnastka.				
Cała pauza,	półpauza,	ćwiartkowa pauza,	ósemkowa pauza,	szesnastkowa pauza.

Cała pauza, odpowiadająca całej nucie (na cztery uderzenia) i **pół pauza**, odpowiadająca półnucie (na dwa uderzenia) mają jednakowy znak w formie kreski, różnią się więc wyjątkowo miejscem jej napisania, mianowicie cała pauza pisze się pod czwartą linią (dotyka ją u dołu), zaś półpauza nad trzecią linią (dotyka ją u góry). Inne pauzy, jak już wspomnieliśmy, piszą się w środku pięciolinji.

Dokładny podział nut i pauz objaśnia nam następująca tabliczka:

TABLICA NUT I PAUZ.

ĆWICZENIA: a) Uczniowie piszą w kajetach i na tablicy wszystkie rodzaje nut i pauz dopóki nie dojdą do zupełnej wprawy w pisowni muzycznej, b) odpowiadają na pytania: wiele jest szesnastek w ćwiartce, a wiele w półnucie, wiele ósemek w półnucie? i t. p. lub ćwiartka i dwie ósemki razem jaką tworzą nutę? ósemkowa pauza i dwie szesnastki jaką? i t. p.

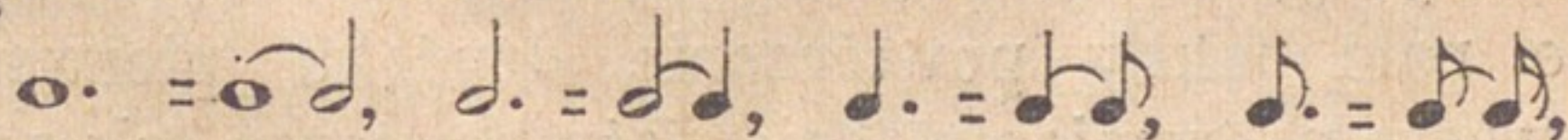

c) Uczniowie taktują na cztery, a lewą ręką uderzają w pulpit na pierwsze uderzenie, odznaczając tem całe nuty, później w podobny sposób odznaczają półnuty, ćwiartki, wreszcie ósemki, d) Uczniowie, taktując na cztery, biorą głosem poddawaną nutę jako całą, potem półnuty, ćwiartki i ósemki. Na dany znak zamieniają krótsze nuty na dłuższe i odwrotnie. Później to samo z pauzami.

PRZEDŁUŻANIE TRWANIA NUT I PAUZ.

§ 9. Długość trwania nuty lub pauzy nazywamy jej **wartością**. Wartość każdej nuty lub pauzy może być przedłużona. Mianowicie: **punkt postawiony po nucie lub pauzie przedłuża ją jeszcze o połowę jej wartości**. Dajmy na to: jeżeli cała nuta trwa przez cztery sekundy, to z punktem trwać będzie przez 6 sekund, inaczej: do całej nuty musimy jeszcze dodać półnutę, tak samo do półnuty z punktem musimy dodać ćwiartkę, do ćwiartki z punktem — ósemkę i t. d. wogóle do każdej nuty z punktem musimy dodać nutę trwającą jeszcze jej połowę wartości.

Ponieważ łuk postawiony nad nutami jednakowej wysokości zlewa je w jedno brzmienie, możemy niniejsze prawidło przedstawić w następujący sposób:

ĆWICZENIE: Uczniowie klaszczą w dłonie a następnie śpiewają poddawane nuty w następujących rytmach:

Dwumiarowych: 1)

Trzymiarowych: 1)

Czteromiarowych: 1)

2)

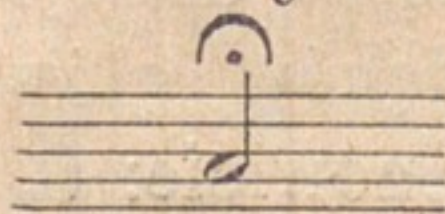
3)

4)

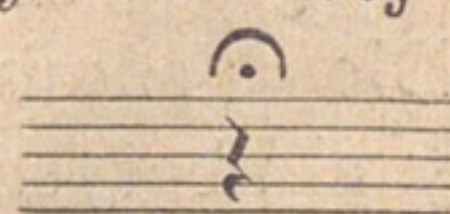
Dowolne przedłużenie nuty lub pauzy ma swój znak,

zwany **fermatą**

nap.

lub

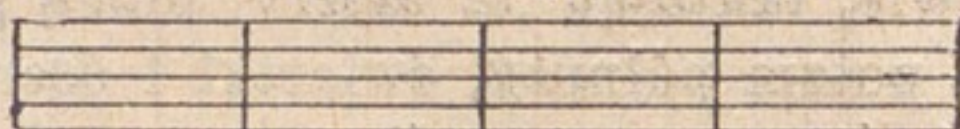

TAKTY.

§ 10. Takty są to podziałki rytmiczne, równe sobie, na które dzielimy daną piosenkę lub utwór muzyczny. W rytmie dwumiarowym każdy takt zawiera w sobie po dwie miary

(dwa uderzenia), w rytmie trzymiarowym każdy takt ma po trzy miary, w czteromiarowym po cztery miary. Takty oznaczają się na piśmie linjami prostopadłymi, przecinającymi pięciolinję:

Rodzaj taktu określamy ułamkiem, umieszczonym na początku pięciolinji. Biorąc ćwiartkę jako miarę jednego uderzenia, takt dwumiarowy oznaczamy ułamkiem $\frac{2}{4}$, to znaczy, że w tym gatunku taktu mamy dwie ćwiartki, lub inne rodzaje nut, równające się w sumie dwóm ćwiartkom, nap. jedna półnuta, cztery ósemki, lub ćwiartka i dwie ósemki i t. p. Na tej samej zasadzie takt trzymiarowy oznaczamy ułamkiem $\frac{3}{4}$ (trzy ćwiartki, lub półnuta z punktem, 6 ósemek, 12 szesnastek, półnuta i ćwiartka it. p.), wreszcie takt czteromiarowy określa się ułamkiem $\frac{4}{4}$, lub utartym znakiem **c** (cztery ćwiartki, jedna cała nuta i t. p.).

PODZIAŁ SKALI I DŹWIĘKI GŁÓWNE.

§ 11. Wsłuchując się w kolejne następstwo dźwięków, zauważymy, że jest siedm dźwięków odrębnych, ósmy zaś daje nam jakby powtórzenie dźwięku pierwszego tylko o wyższem brzmieniu, dziewiąty powtarza tak samo brzmienie dźwięku drugiego, dziewiąty—trzeciego i t. d. zatem po tych siedmiu dźwiękach znów wracają te same podobieństwa tylko jeszcze o cieńszem brzmieniu.

Ztąd wynika, że mamy w muzyce tylko **siedm dźwięków głównych**, a ósmy kończy tą serję dźwiękową i rozpoczyna następną, jest jakby dźwiękiem węzłowym. Taka serja ośmiu dźwięków zwie się **oktawą**, a kolejny ich pochód — **gamą**, zaś oddzielne dźwięki gamy — to jej **stopnie**.

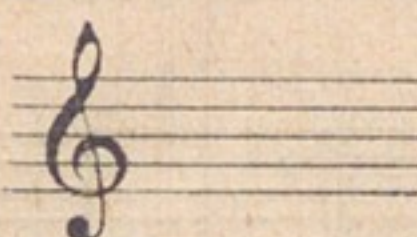
Dla siedmiu dźwięków głównych istnieją specjalne nazwy alfabetyczne, mianowicie: **C, D, E, F, G, A i H**, poczem dalej te same nazwy powtarzają się, lecz nuty brzmią i piszą się coraz wyżej.

K L U C Z E.

§ 12. Aby ściśle określić miejsce na pięciolinji dla dźwięków głównych, na której linji pisze się **C**, na której **D** i inne, posługujemy się znakiem, zwanym **kluczem**.

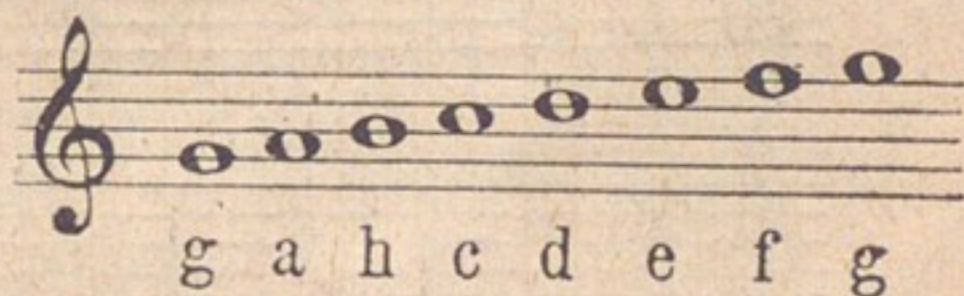
Wszystkich dźwięków wielkiej skali muzycznej nie jesteśmy w stanie pomieścić na jednej pięciolinji nawet z linjami dodanemi, więc rozdzielamy skalę na dwie połowy: dla górnej używamy **klucza wiolinowego** (skrzypcowego), dla dolnej **klucza basowego**. Obecnie będziemy się uczyć nut w tym pierwszym kluczu.

Klucz wiolinowy umieszcza się zawsze na

początku pięciolinji, pisze się (zakreca) na linji drugiej i zwie się inaczej kluczem **G**, gdyż na tej właśnie drugiej linji jest jego nuta kluczowa **G**.

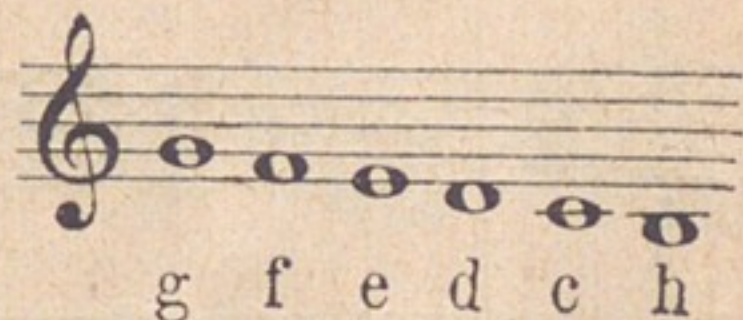
Teraz mamy rozwiązana zagadkę i podług tej nuty **G** odnajdziemy wszystkie inne.

Zatem od **G** w kierunku górnym otrzymamy:

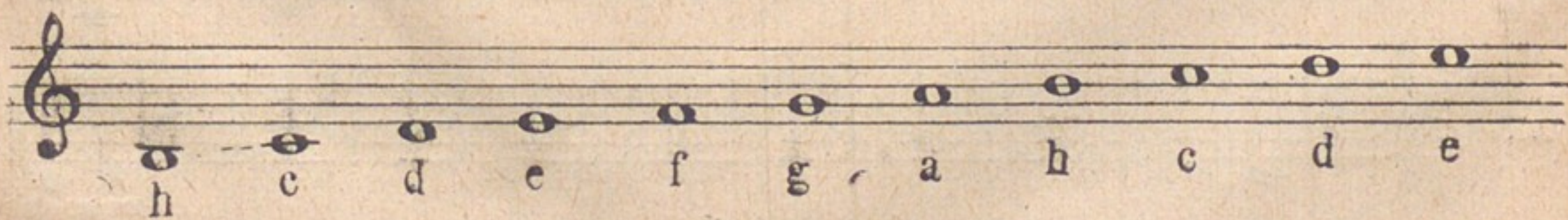
A nad drugą linją, **H** na trzeciej, **C** nad trzecią, **D** na czwartej, **E** nad czwartą, **F** na piątej, **G** nad piątą i t. d.

Od tegoż **G** w kierunku dolnym:

F nad pierwszą linją, **E** na pierwszej, **D** pod pierwszą, **C** na pierwszej dodanej dolnej i t. d.

ĆWICZENIE. Uczniowie powinni z zupełną dokładnością nauczyć się nazw nut i miejsca ich napisania przynajmniej w następującym obrębie skali:

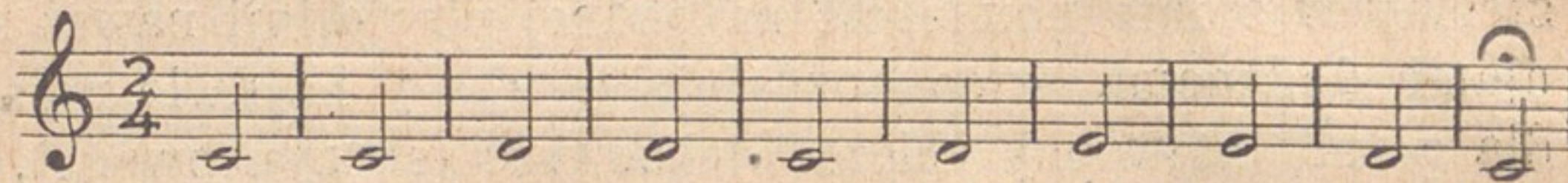

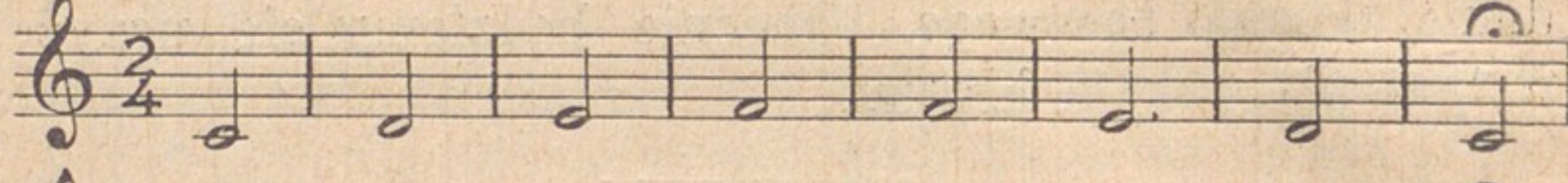
Ćwiczenia głosowe

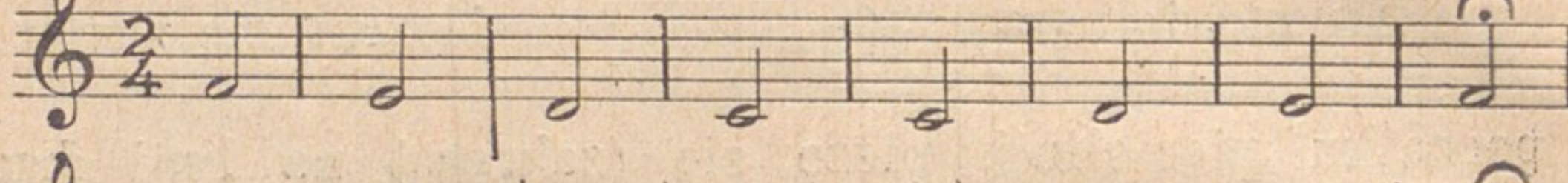
przygotowawcze i oparte na gamie C

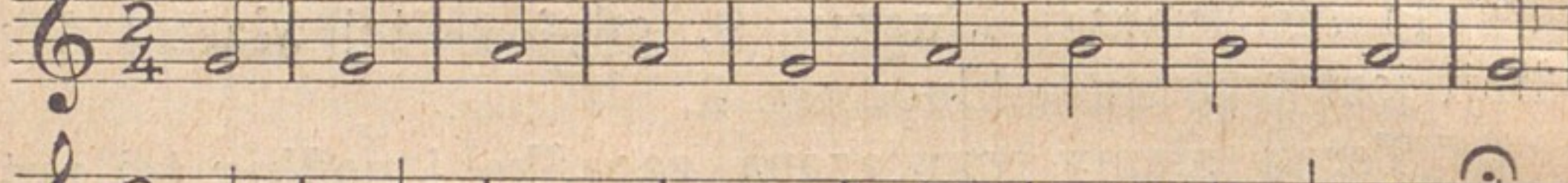
a) RYTM DWUMIAROWY

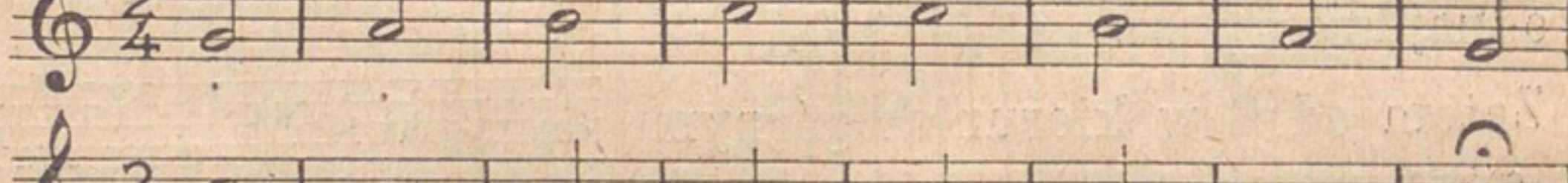
Wszystkie ćwiczenia należy śpiewać, taktując ręką i wymawiając nazwy alfabetyczne nut.

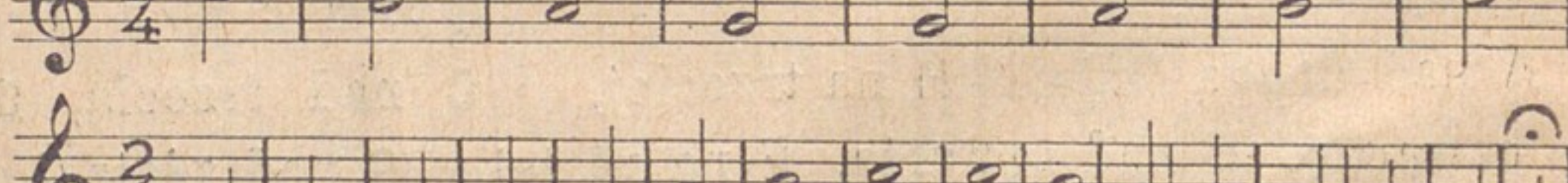
1.

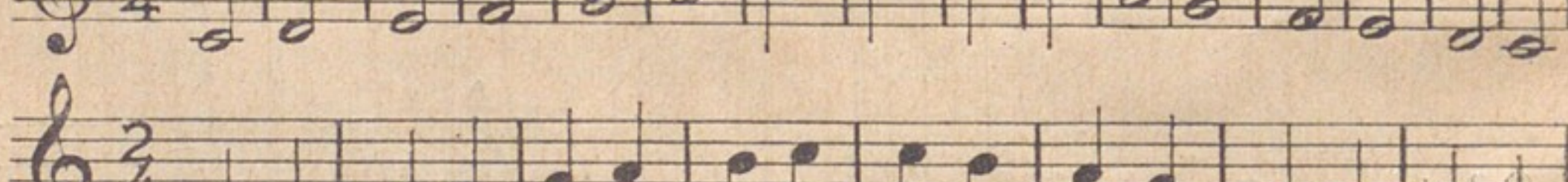
2.

3.

4.

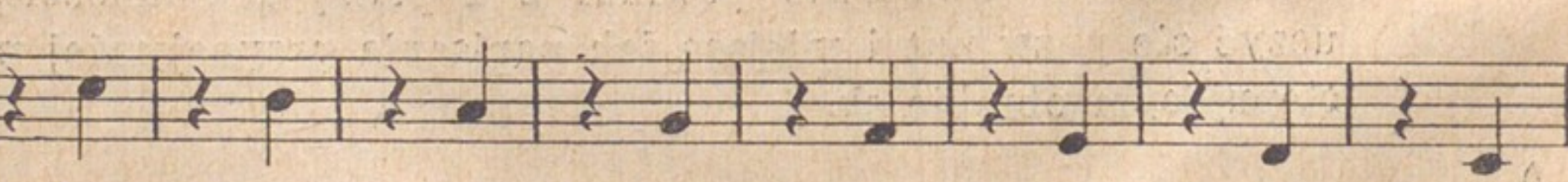
5.

6.

7.

8.

9.

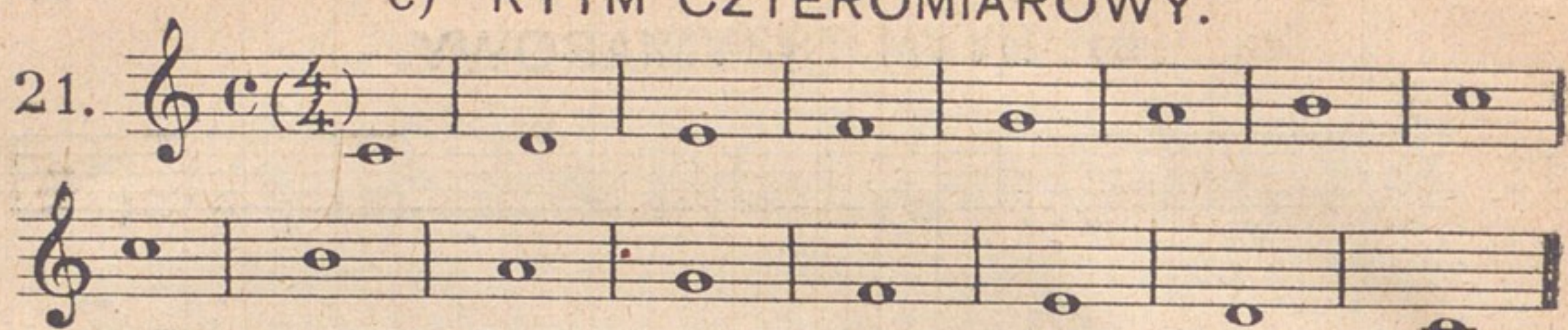
10.

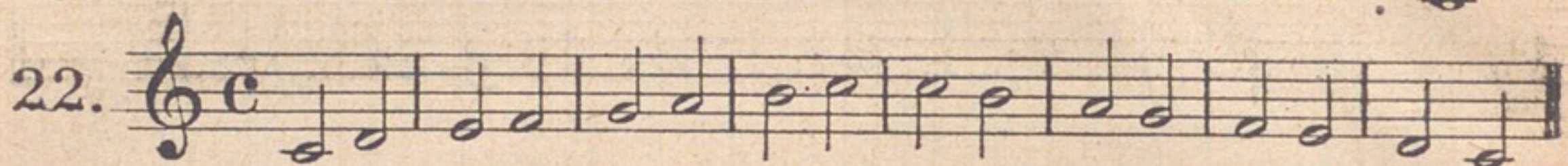
11.

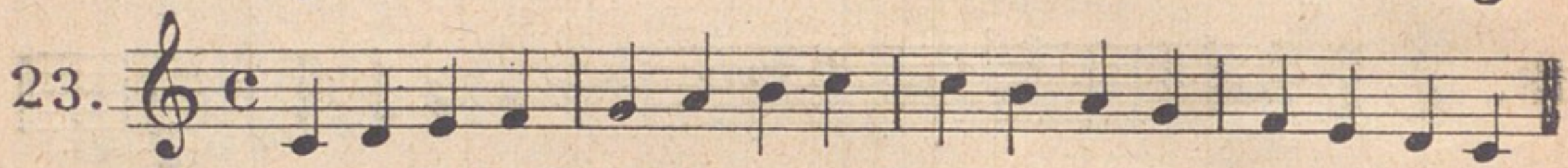

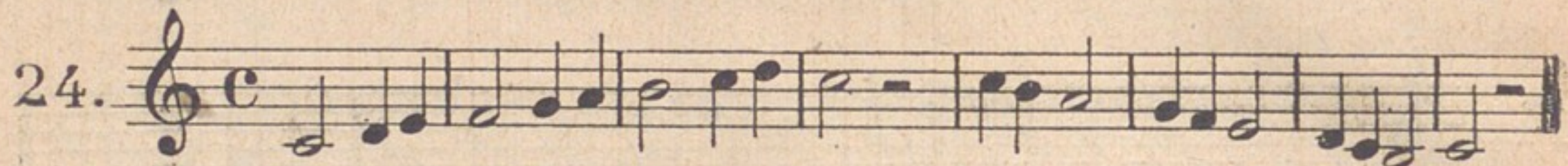

21.

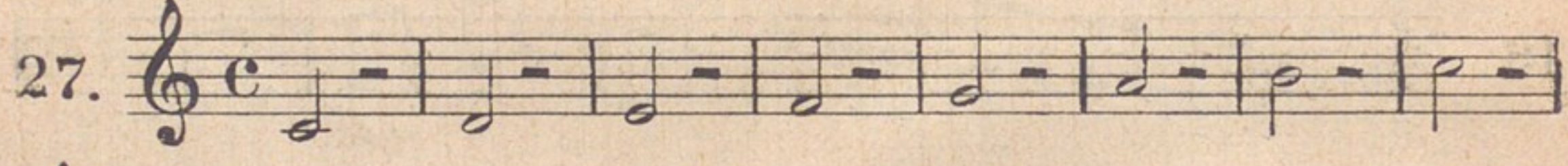
22.

23.

24.

25.

26.

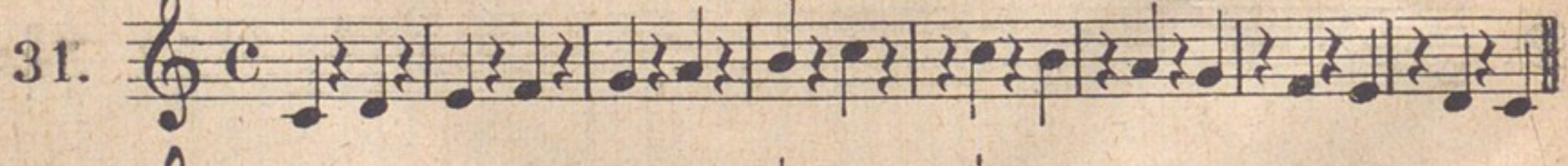
27.

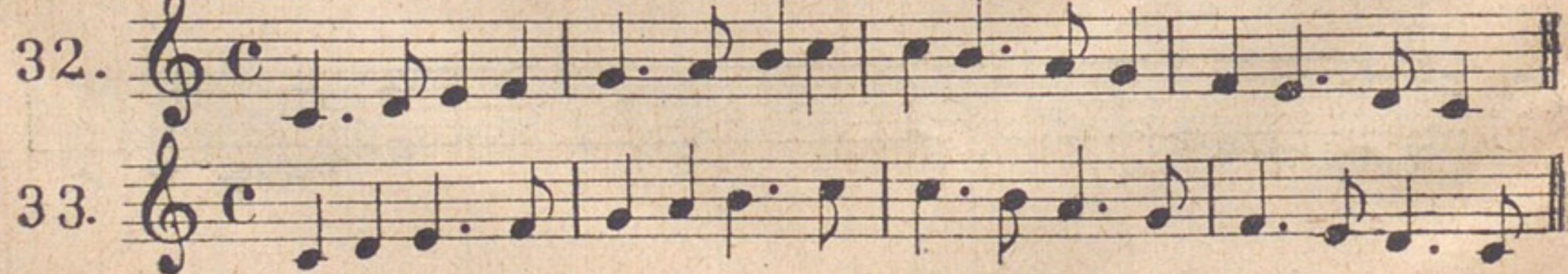
28.

29.

30.

31.

32.

33.

PIOSENKI

15

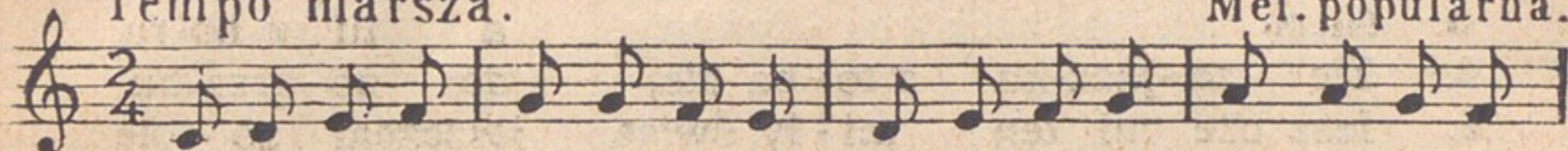
Przed rozpoczęciem śpiewania każdej piosenki uczniowie czynią rozbiór taktów.

1. NASZ SZTANDAR.

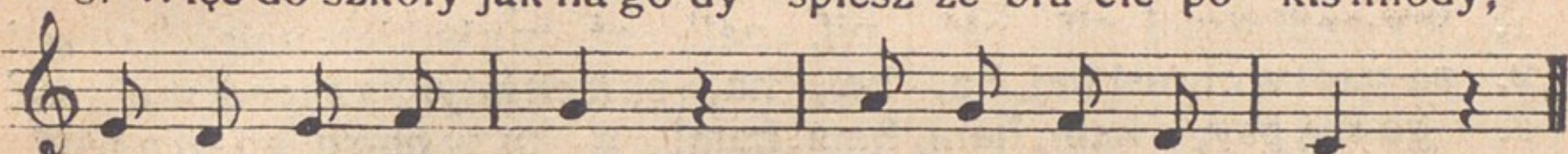
H. Seredyński.

Tempo marsza.

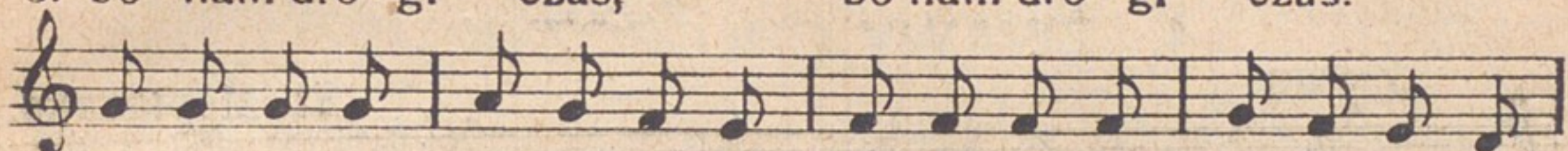
Mel. popularna.

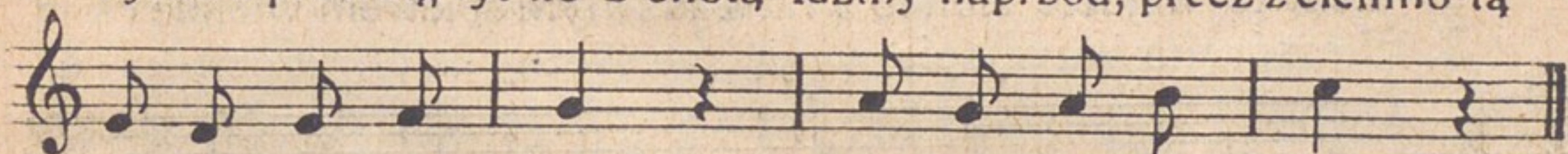
1. Hej-że chłopcy, hej studen-ci, dokładaj my szczerych chę-ci,
2. Kto niera-czy do ro-bo - ty, komu w głowie tyl - ko pso-ty,
3. Więc do szkoły jak na go-dy spiesz-że bra-cie pó - kiś młody,

1. o - pła - ci się trud,	o - pła - ci się trud!
2. ten już nie nasz druh,	ten już nie nasz druh!
3. bo nam dro - gi czas,	bo nam dro - gi czas!

1. Bo z na-u - ki człowiek sły-nie, i z na-u - ki szczęście płynie,
2. A - le kto do pra-cy sko-ry, docnych za-baw da - je wzo-ry,
3. Tylko z prawdą, tyl-ko z cnotą idźmy naprzód, precz z ciemno-tą

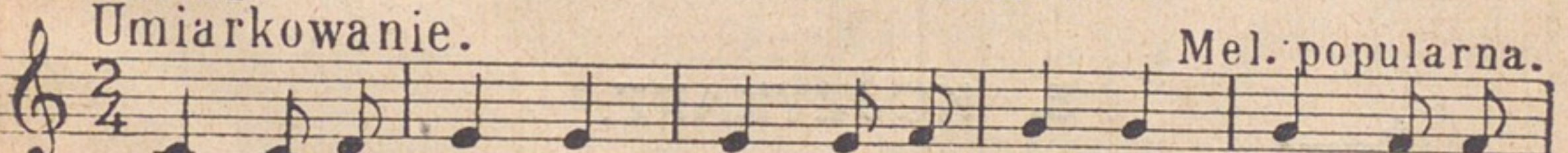
1. gdyby z pa-siek miód,	gdyby z pa-siek miód!
2. ten ko - le - ga zuch,	ten ko - le - ga zuch!
3. to jest sztandar nasz,	to jest sztandar nasz!

Wł. Bełza.

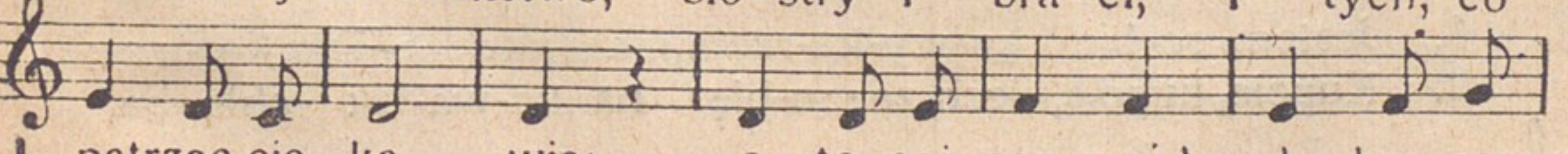
2. KOGO MASZ KOCHAĆ.

Umiarkowanie.

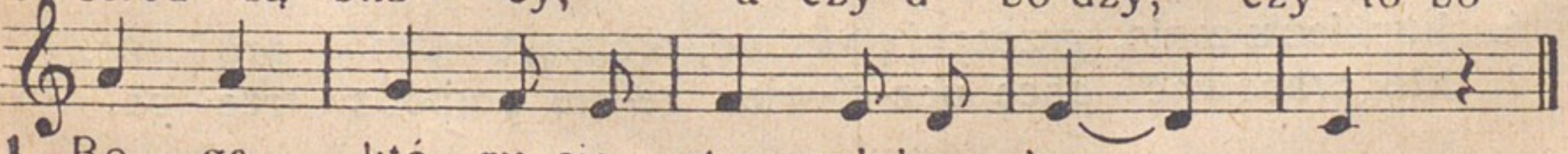
Mel. popularna.

1. Ko - go masz ko-chać? dzie - ci - no dro - ga, py - tasz mnie,
2. Kochaj ser-decz - nie ma - mę i tat - ka, naj - głębszą
3. Kochaj ro - dzeństwo, sio - stry i bra - ci, i tych, co

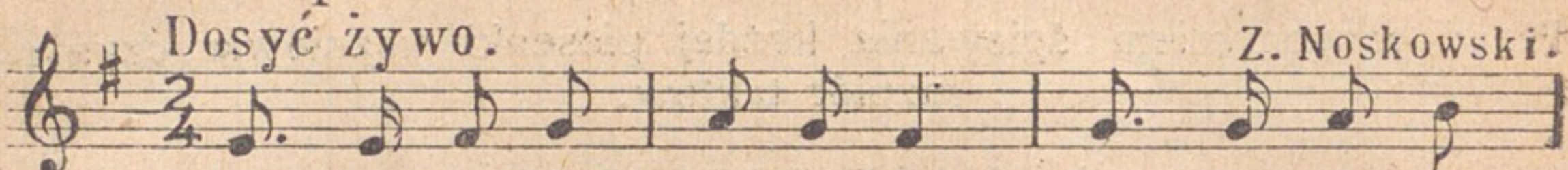
1. patrząc cie - ka - wie:	o - to naj - samprzód do - bre-go
2. dziecka mi - ło - ścią;	o - ni nad to - bą w dziecię ce
3. sercu są bliz - cy;	a czy u - bo-dzy, czy to bo-

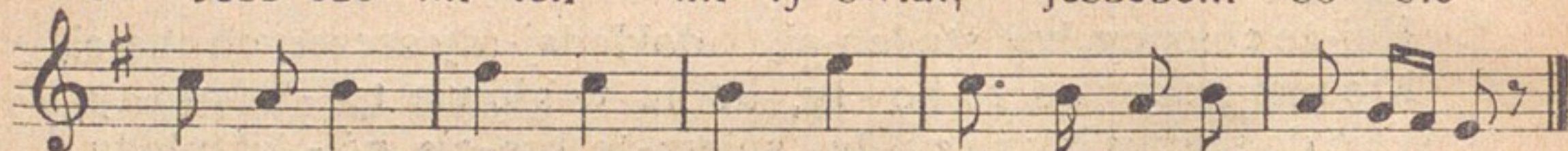
1. Bo - ga,	któ - ry cię stworzył	ła - ska	-	wie.
2. lat - ka	z ta - ką czu - wa - li	tkli - wo	-	ścią.
3. ga - ci,	wszak braćmi so - bie my wszy		-	scy.

M. Konopnicka 3. ZAJĄCZEK.

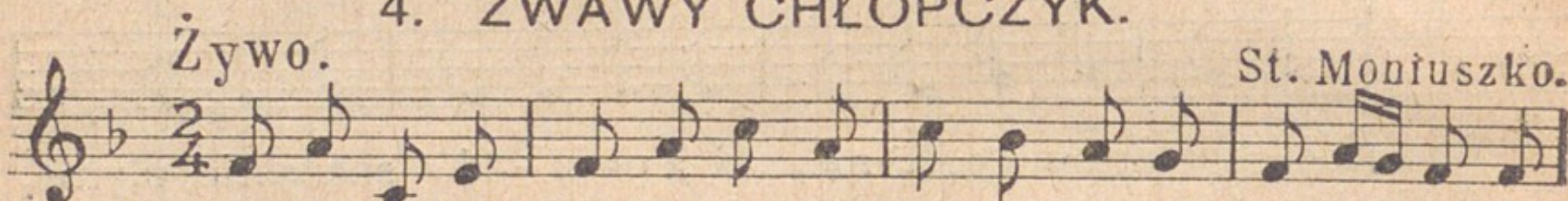

1. Nasz za - ją - czek w bo - ru spał, aż tu z hukiem
2. Nasz za - ją - czek na bok szust, skre - cił młyn - ka
3. Nasz za - ją - czek ca - ły drży, a tu w bo - ru
4. Źle za - jąc - ku z to - bą źle, do po - grze - bu
5. Jesz cze mi ten mi - ły świat, jeszcze so - bie

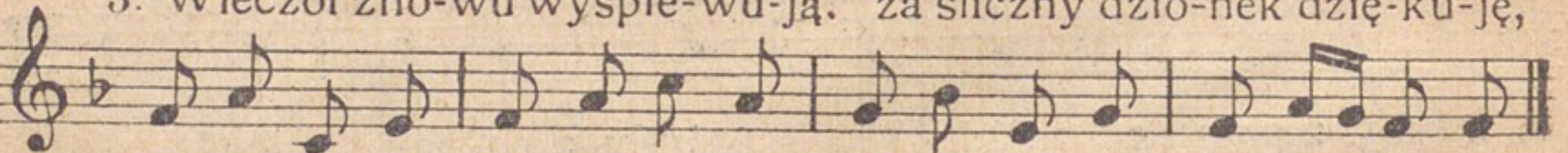

1. wy - padł strzał pif, pał, pif, pał! aż tu z hukiem wypadł strzał!
2. za - padł w chrust hej, ha, hej, ha, skre - cił młynka zapadł w chrust!
3. go - nią psy, ham, ham, ham, ham! a tu w bo - ru go - nią psy!
4. szy - kuj się bim, bam, bim, bam, do po - grze - bu szy - kuj się!
5. po - żyć rad, myk, smyk, myk, smyk, i zgu - bi - ły pie - ski ślad!

4. ŻWAWY CHŁOPCZYK.

1. Jestem so - bie chłopczyk żwawy i do pra - cy i za - ba - wy,
2. Ledwie wejdzie słonko z rana już mym śpiewem wielbię Pana,
3. Wieczór zno - wu wyśpie - wu - ją. za śliczny dzien - nek dzie - ku - ję,

1. mówią, że ja dziecko ży - we, a - le ser - ce mam po - czci - we.
2. a potem dla Je - go chwały pil - nie pra - cu - ję dzień ca - ły.
3. przeżegnam się w Imię Bo - że i w łó - że - czko się po - ło - żę.

5. KOSZYKARZ.

1. Jestem so - bie ko - szy - ka - rzem, mam na sprzedaż ko - sze,
2. Kupcie, kupcie, niech za - ro - bię na ka - wa - lek chle - ba,

1. kupcież u mnie, grzeczni państwo, proszę, bardzo pro - szę.
2. kto pracować chce ucz - ci - wie. te - mu pomódz trze - ba.

1. Mam ko-szy-ki ła-dne, zgrabne, a do te-go ta - nie,
2. A ja ży-czę, by się państwu dobrze po-wo - dzi - ło,

1. dokładniejszej też ro - bo - ty nigdzie nie do - sta - nie!
2. i w koszykach, któ-re ku-pią, zawsze peł-no by - ło!

6. „DALEJ WRAZ!”

Żywo.

Mel. popularna.

1. Da-lej wraz, w piękny czas, na prze-cha-dzkę w las!
2. W srebrny ton dźwięczy dzwon, zie-mię o - krył kwiat,

1. słoń-ce lśni, ro - sa szkli, wszystko wa-bi nas!
2. wdzięczy się cie-szy mnie ca - ły piękny świat!

1. Hej - że naprzód, hej we-so - ło, sły - chać ptasząt śpiew,
2. Da - lej naprzód, pieśń we-so - ła za - śpiewaj - my w chór,

1. nie za - łuż-my dziś mo-zo - łu, spoczniem w cie-niu drzew!
2. niech ja e-cho po-ro-zno - si wśród do - lin i gór!

- 1, 2. La, la, la, la, la, la, la, la, la, la,

- 1, 2. tra, la, la, la, la, la, la, tra, la, la, la, la.

W. Wojnarski.

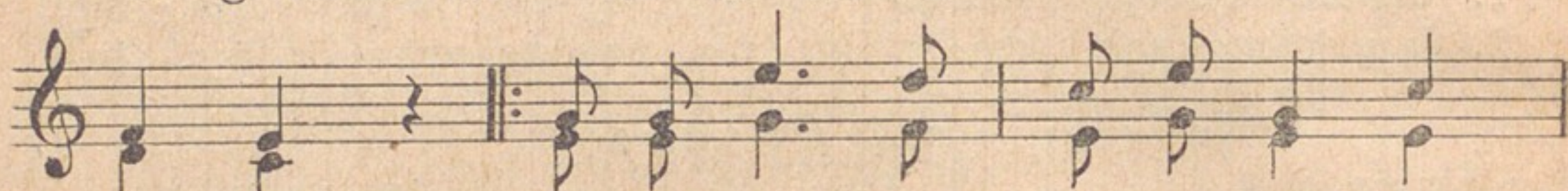
7. DO BOGA.

Pieśń nabożna.

Powoli uroczyście.

1. Niech się pieśń do Bo-ga wzno-si, On Oj-cem, my
 2. On nam liściem zdo-bi drzewa, a kwiata - mi
 3. On gwiazda - mi nie - bo zło - ci i za - pa - la

1. dzie - ci, On nam deszczem zie-mię ro - si,
 2. łą - ki, z Je-go wo - li sło-wik śpie-wa,
 3. zo - rze, ach, za ty - le Twej do - bro - ci

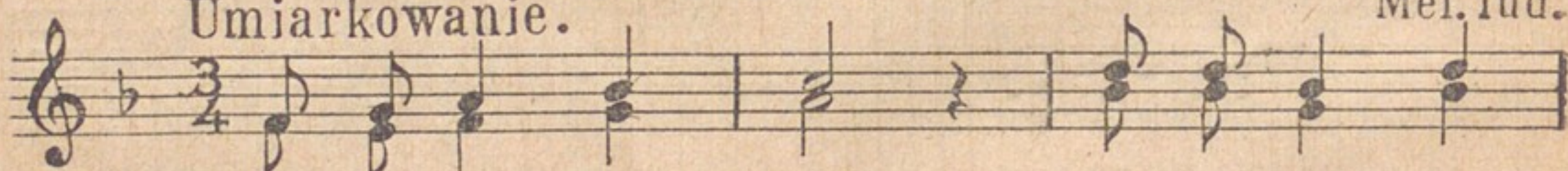

1. On nam słoń - cem świe - ci. świe - ci.
 2. ko - sy i sko - wron - ki. - wron - ki.
 3. dzie - ki To - bie Bo - że! Bo - że!

8. „PRZYNOSIMY PLON.”

Umiarkowanie.

Mel. lud.

1. Przyno - si - my plon ze wszech czte-rech
 2. Przyno - si - my plon ze wszech czte-rech

1. stron ze wszech czte-rech stron! Tam z oż-mi - ny
 2. stron ze wszech czte-rech stron! Bo-daj wszy - stko

1. i z ja - rzy - ny, tam ze sa-dów i z leszczy - ny,
 2. plo-no - wa - ło, jak naj-lep-szy plon wy-da - ło,

1. przyno - si - my plon w je-go - mo - ści dom!
 2. jak naj-lep-szy plon, jak naj-lep-szy plon!

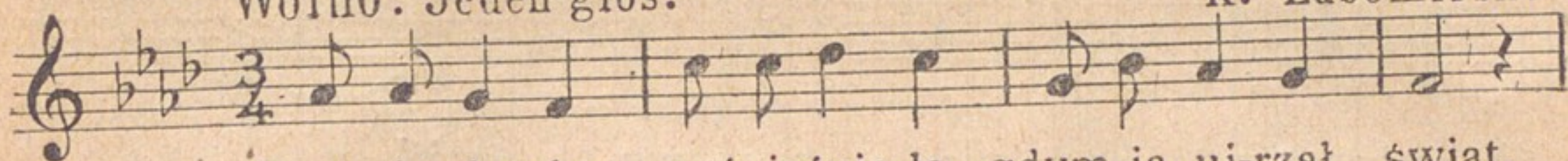

9. DO GWIAZDECZKI.

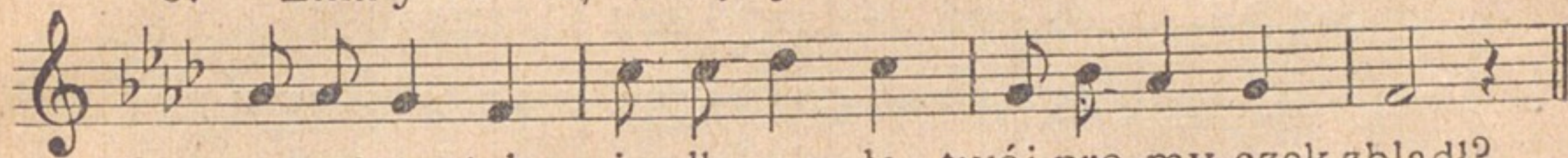
19

Wolno. Jeden głos.

K. Lubomirski.

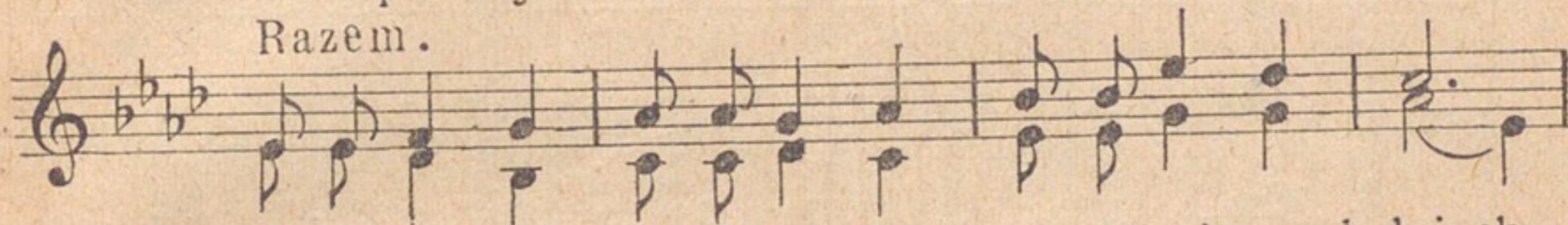

1. O gwiazdeczko, coś jaśnia-ła, gdym ja uj-rzał świat,
2. Prędkoś, prędko żeglo-wa-ła po niebieskiem tle,
3. Znikły ró-że, zwiędły wień-ce, pożółkł ży-cia maj

1. czemuż to tak gwiazdko ma-ła twój pro-my-czek zbladł?
2. o gwiazdeczko moja ma-ła wio-dłś ty mnie źle.
3. i zapa-ły i rumień-ce i tych złu-dzeń kraj.

Razem.

1. Czemuż mi już tak nie płoniesz jak w dziecin-nych dniach,
2. Wartkoś bie-gła wśród niebio-sów, jam też chy-żo żył,
3. Wszystko mi tu nad o-ko-łem łza pomro-ki ćmi,

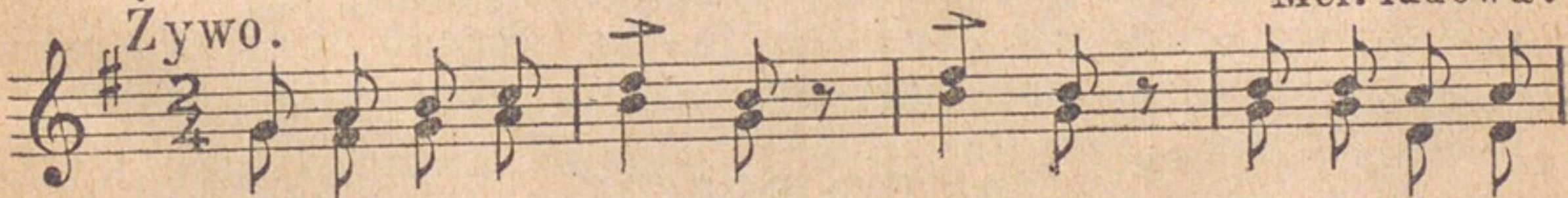

1. gdym na mat-ki i-grał ło-nie w malo-wa-nych snach.
2. i z żywo-ta złotych kłosów wcześniem wieńce wił.
3. ach, bo blada nad mem czołem ma gwiazdeczka tkwi.

10. POJEDZIEMY NA ŁÓW.

Mel. ludowa.

Żywo.

1. Po-je-dzie-my na łów, na łów, to-wa-rzy-szu
2. Aż tu bie-gnie za-jąc! za-jąc, to-wa-rzy-szu
3. Aż tu bie-gnie sar-na, sar-na to-wa-rzy-szu
4. A te-raz się dziel-my dziel-my to-wa-rzy-szu

1. mój; na łów, na łów, na ło-wy do zie-lo-nej
2. mój, puszczaj charty ze smyczą niech za-ją-ca
3. mój, puszczaj charty ze smyczą niech sa-ren-kę
4. mój, mo-ja szabla, a twój kij, te-raz że się

1. dąbro-wy, to - wa - rzy - szu mój!
2. pochwycą, to - wa - rzy - szu mój!
3. pochwycą, to - wa - rzy - szu mój!
4. zemną bij, to - wa - rzy - szu mój!

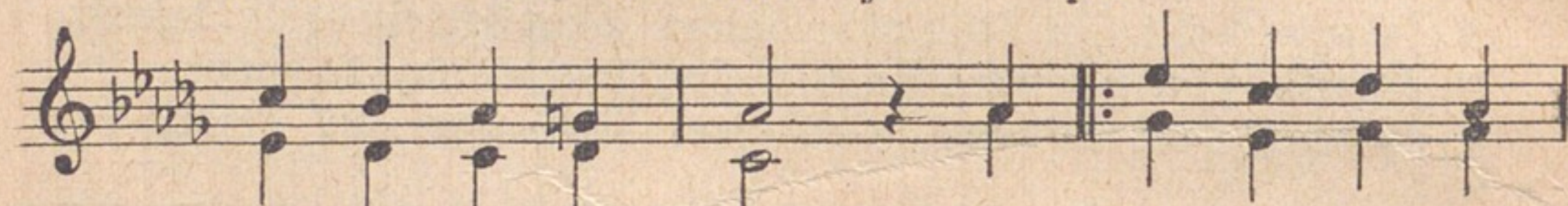
11. „JUŻ ZBLADŁY GWIAZD PROMIENIE.”

Wolno.

Mel. popularna.

1. Już zbla - dły gwiazd pro - mie - nie na
2. I wśród u - ro - czej ci - szy gdzieś
3. On nu - ci swo - je pie - nia na

1. ciemnem nie-ba tle, wnet znikną no - cy
2. w dali z między drzew twe u - cho tyl - ko
3. Bo - ga wieczną cześć, z nim wszystkie też stwo-

1. cie - nie i dzień rozpocznie się, wnet się.
2. sły - szy sło - wi - ka lu - by śpiew, twe śpiew.
3. rze - nia po - win - ny cześć Mu nieść, z nim nieść!

12. DO PRACY.

Tempo marsza.

Mel. popularna.

1. Wszystko do ce - lu dą - ży na świe - cie
2. Patrz, o - to pszczoła z łą - ki da - le - kiej
3. Patrz, mrówki śpieszą się do ro - bo - ty,

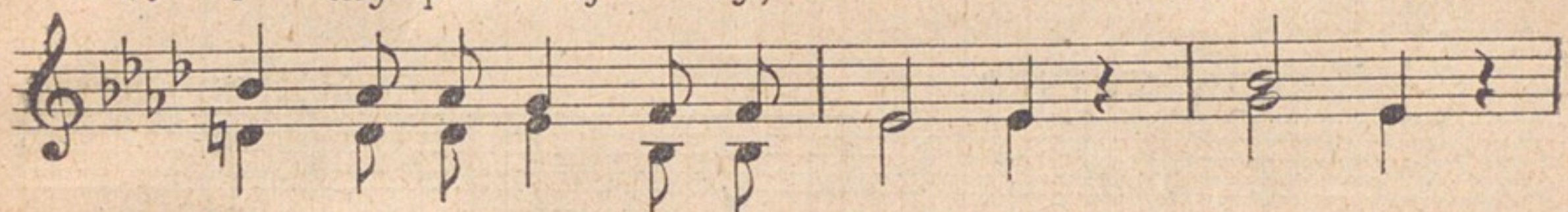

1. dro - gą przed wie - ki wska - za - na!
2. śpie - szy do swo - jej ro - dzi - ny,
3. żywność skła - da - ją na sto - ły;

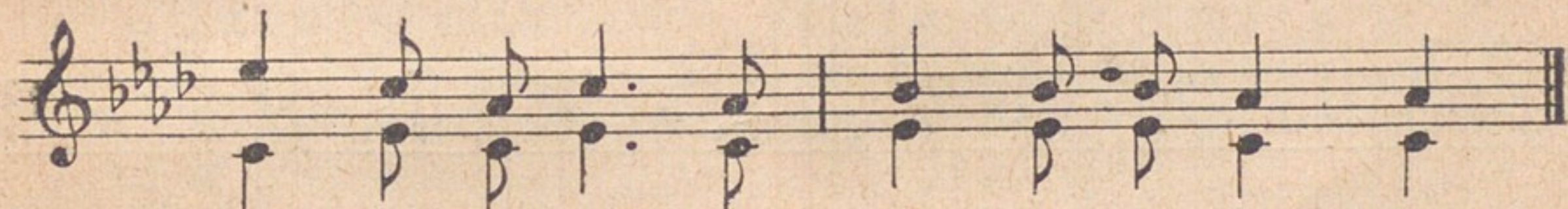
1. wio - sna po zi - mie, je - sień po le - cie
 2. ma - ła z kwiateczków mio - du dro - bi - ny
 3. i my pra - cuj - my, sta - rość nas cze - ka,

1. sta - ła po-wra - ca prze - mia - na } Bra - cia!
 2. nie - się do wspólnej pa - sie - ki,
 3. a sta-rość zi - mą czło - wie - ka

- 1, 2, 3. bra - cia! bra - cia, za-da - niem ży - cia jest pra - ca,

- 1, 2, 3, pra - ca nas tyl - ko zdo - bi, zbo - ga - ca!

13. PIEŚŃ ŻEGLARZY.

Fr. Schubert.

1. Choć bu-rza hu-czy w ko-ło nas, do gó-ry wzniesmy
 2. Kto pra-cą każdy świę-cidzień, ten smutku nie zna,

1. skroń! Nie stra-szny dla nas bu - rzy czas, bo
 2, nie! Choć słoń-ce skry-je chmu-ry cień, on

1. sil - ną prze - cież ma - my dłoń. } We - sel - my bra - cia
 2. w lepszą przy-szłość pa - trzy się }

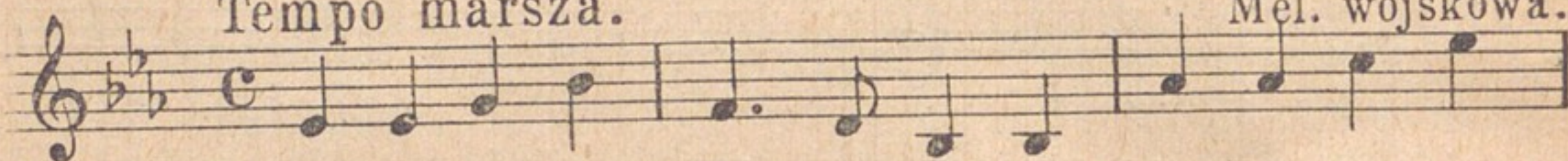

14. PIOSNKA ŻOŁNIERZA.

E. Buława.

Tempo marsza.

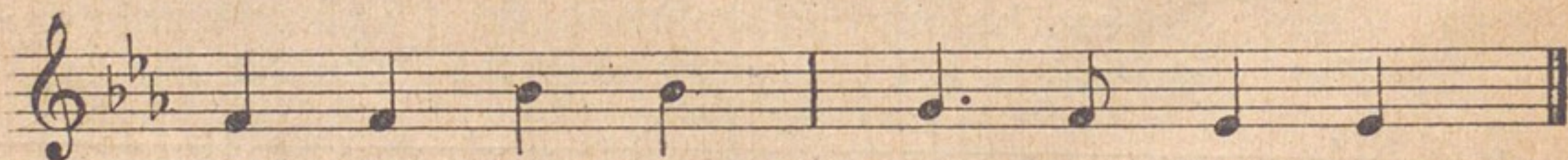
Mel. wojskowa.

1. A kto chce roz - ko - szy u - żyć, a kto chce roz -
2. Na wo - jen - ce tak to ładnie, na wo - jen - ce
3. Ko - le - dzy go nie za - łu - ją, ko - le - dzy go
4. Rotmistrz z listy go wy - ma - rze, rotmistrz z listy
5. A za je - go trud i pra - cę, a za je - go
6. Śpij ko - le - go, twar - de ło - że, śpij ko - le - go
7. Śpij ko - le - go, a w tym gro - bie, śpij ko - le - go

1. ko - szy u - żyć, niech i - dzie w wo - jen - ce słu - żyć,
2. tak to ładnie, kiedy u - łań z ko - nia spad - nie,
3. nie za - łu - ją, jeszcze końmi po - tra - tu - ją,
4. go wy - ma - rze, ka - pi - tan trum - nę zbić ka - że,
5. trud i pra - cę, hej - nał za - gra - ją trę - ba - cze,
6. twar - de ło - że, o - ba - czym się ju - tro mo - że,
7. a w tym gro - bie niech się Pol - ska przy - śni to - bie,

1. niech i - dzie w wo - jen - ce słu - żyć.
2. kie - dy u - łań z ko - nia spad - nie.
3. je - szcze koń - mi po - tra - tu - ją.
4. ka - pi - tan tru - mnę zbić ka - że.
5. hej - nał za - gra - ją trę - ba - cze.
6. o - ba - czym się ju - tro mo - że.
7. niech się Pol - ska przy - śni to - bie.

15. „BOŻE COŚ POLSKĘ.”

A. Feliński.

Powoli, uroczyście

M. Kaszewski.

Pieśń narodowa.

1.	{	Bo - że, coś Pol - skę	przez tak licz-ne wie - ki
		coś ją za - sła - niał	tar-czą Swej o - pie - ki
2.	{	Ty, coś ją po - tem,	tknię-ty jej u - pad - kiem
		I chcąc świat ca - ły	mieć jej męztwa świad-kiem
3.	{	Wróc biednej Pol - sce	światność sta-ro - ży - tną
		niech szczęście, po - kój	na no - wo za - kwi - tną

1.	{	o - ta - czał bla - skiem	po-tę - gi i chwa - ły,
		od nieszczęść, któ - re	przy-gnę-bić ją mia - ły,
2.	{	wspie-rał wal-czą - cą	za najświętszą spra - wę,
		wśród samych nieszczęść	po-mno-żył jej sła - wę,
3.	{	u - ży-zniaj po - la,	spu-sto-sza - ła ła - ny,
		przestań nas ka - rać	Bo - że za - gnie - wa - ny,

Przed Twe oł - ta - rze   za - no - sim bła - ga - nie:

oj - czy-znę, wol - ność   racz nam wró - cić Pa - nie:

Melodja tej pieśni podana jest podług wzoru ustalonego przez
 „Warszawską Komisję Rzeczoznawców”, zorganizowaną przy Towarzystwie
 Śpiew. „Lutnia” w 1917 r.

Spis rzeczy, zawartych w części I-szej.

	<i>Str.</i>
Przedmowa do nauczyciela	1
<i>Teorja</i> — Muzyka, śpiew i dźwięki	3
— Rytmika	4
— Pisownia dźwięków	5
— Podział nut i pauz	6
— Przedłużanie trwania nut i pauz	9
— Takty	9
— Podział skali i dźwięki główne	10
— Klucze	11
<i>Ćwiczenia głosowe</i> —przygotowawcze i oparte na gamie C	12
<i>Piosenki:</i> 1) Nasz sztandar — mel. popularna	15
2) „Kogo masz kochać?“ — mel. popularna	15
3) Zajączek — Z. Noskowski	16
4) Żwawy chłopczyk — St. Moniuszko.	16
5) Koszykarz — mel. popularna	16
6) „Dalej wraz“ — mel. popularna	17
7) „Do Boga“ — pieśń nabożna	18
8) „Przynosimy plon“ — mel. ludowa	18
9) Do gwiazdeczki — K. Lubomirski	19
10) „Pojedziemy na łów“ — mel. ludowa	19
11) „Już zbladły gwiazd promienie“—mel. popul.	20
12) „Do pracy!“ — mel. popularna	20
13) Pieśń żeglarzy — Fr. Schubert	21
14) Piosnka żołnierska — mel. wojskowa	22
15) „Boże coś Polskę“ — pieśń narodowa	23

„Geprüft und auch für die Ausfuhr freigegeben“,
Warschau den 12. 10. 1917. T. № 7651 Dr. № 236.

Druk Rubieszewskiego i Wrotnowskiego w Warszawie.

Wydawnictwa Gebethnera i Wolffa.

Śpiewy chórowe.

Na cztery głosy mieszane.

Mk. fen.

- Brzozowski—Lysberg K.** *Powinszowanie* na imieniny z towarzyszeniem fortepianu. Partytura 1.80
- Heintze L.** 24 pieśni narodowe, żołnierskie, ludowe oraz własne na chór mieszany (Biblioteka Chóru Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Warszawie). . . . . Zeszyt I 12 pieśni 2.50
Zeszyt II 12 pieśni 2.50
- Konopasek Fr.** *Pieśniarz*. Zeszyt III 6 pieśni narodowych: 1) Boże Ojczy. 2) Boże coś Polskę. 3) Z dymem pożarów. 4) Jeszcze Polska nie zginęła. 5) Mazurek trzeciego Maja. 6) Warszawianka. (Wydawnictwo chóru Politechniki „Pieśń” podług tekstu ustalonego przez Warszawską Komisję rzeczoznawców z zapoczątkowania „Lutni”) Partytura 1.50
- Maszyński P.** *Lirnik*. Pierwszy zbiór utworów na głosy mieszane polskich i obcych kompozytorów:
Tom I-szy 60 pieśni . . . . . 3.—
Tom II-gi 62 pieśni . . . . . 5.—
- *Pieśń o Mazurze* słowa Aksela z towarzyszeniem fortepianu. Układ fortepianowy ze śpiewem. Partytura 3.60
Głosy chórowe po 50 fen.—2.—
- *Pieśń żniwiarska*. Chór mieszany bez wtóru. Partytura . . . 1.80
Głosy chórowe po 50 fen.—2.—
- Minchejmer A.** *Oktet z opery „Mazepa”*. Układ P. Maszyńskiego. Partytura 1.80
4 głosy po 30 fen.—1 20
- Moniuszko St.** *Pieśni z Witoloraudy J. Ign. Kraszewskiego* na głosy solowe i chór męski i żeński z tow. fortep. Partytura . . . 4.50
3 głosy żeńskie po 50 fen.—1.50
4 głosy męskie po 90 fen.—3.60
- *Halka*. Modlitwa na chór mieszany z organem lub melodyko-
nem ułożył W. Rzepko. Partytura 1.50
- *Straszny Dwór* № 13. „Ni boleści, ni rozkoszy”. Na 2 So-
prany, Tenor i Bas. Partytura 1.20
- Studziński K.** *Róże*. Śpiew na 4 głosy mieszane, lub na jeden głos z fortepianem. Partytura . . . . . —.90
- Surzyński M.** *Chór młodzieży w dzień imienin*. (Powinszowanie). Z towarzyszeniem fortepianu. Partytura. 1 80

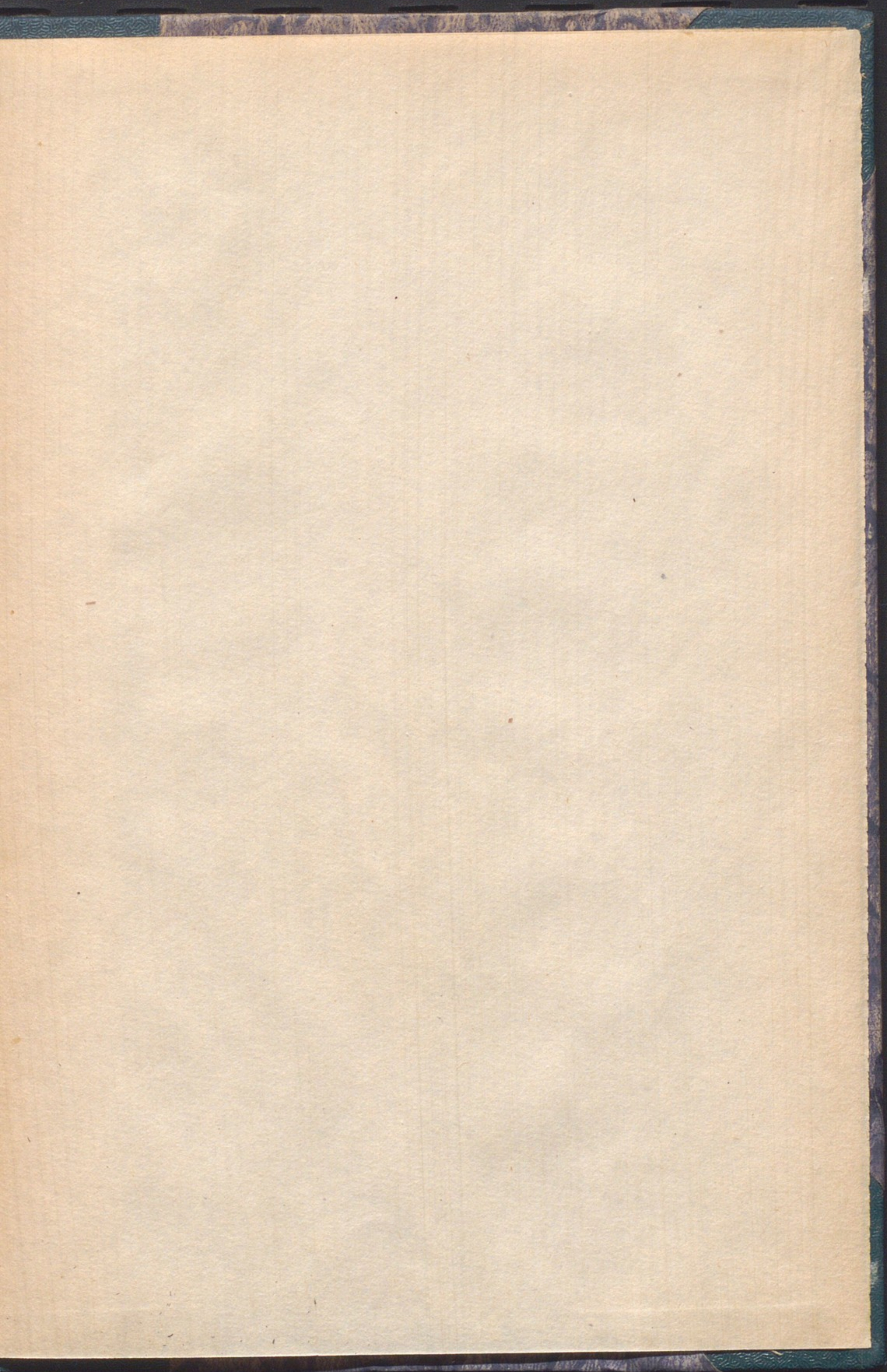
Wydawnictwa Gebethnera i Wolffa.

SPIEWNIKI SZKOLNE.

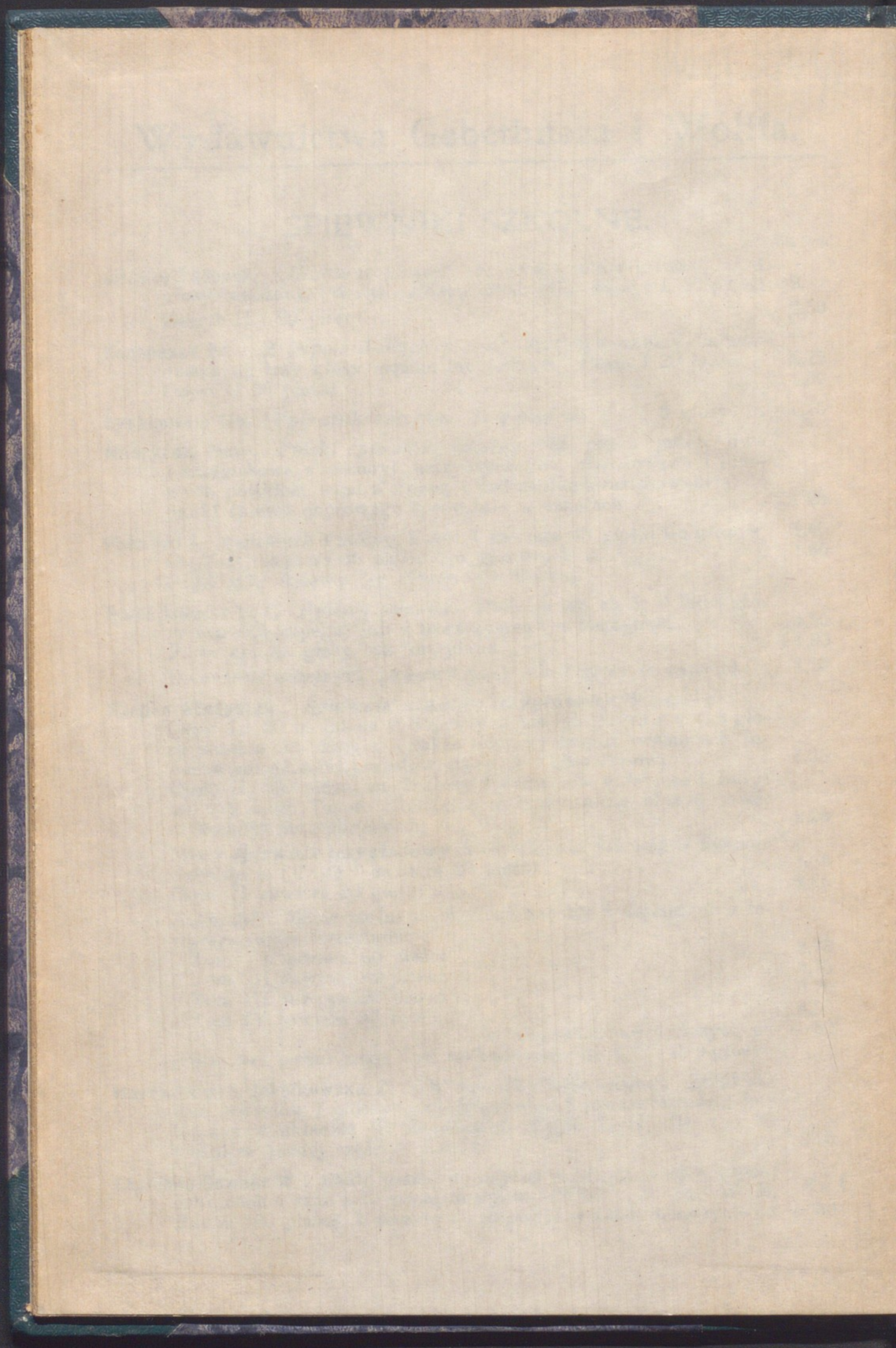
Mk. fen.

- Joteyko Tadeusz.** „*Ulubione pieśni*“. Śpiewnik dla młodzieży na 4 głosy mieszane. (W skali głosów młodzieży). Zeszyt I. 20 pieśni . . . . . 2.—
— Zeszyt II. 20 pieśni 2.50
- Konopasek Fr.** „*Z zapomnianych pieśni*“, śpiewnik szkolny dla młodzieży na trzy głosy męskie lub żeńskie. Część I 20 pieśni 1.75
Część II 20 pieśni 1.50
- Łysakowski Jan.** *Śpiewnik szkolny*. 21 pieśni na 1, 2 i 3 głosy . . . . . —.75
- Maszyński Piotr.** *Polski śpiewnik szkolny*. 74 pieśni jedno, dwu i trzygłosowe z melodyi patryotycznych, narodowych i ludowych polskich, wraz z teorią i ćwiczeniami, zastosowaniami do nauki śpiewu chórowego specjalnie w szkołach 1.25
- Pakulski J.** *Śpiewnik szkolny*. Część I zawiera 45 pieśni 1-o głosow. 1.40
Część II. zawiera 45 pieśni 2-u głosowych 1.65
Część III. Śpiewy 3-y głosowe (w druku).
- Płosajkiewicz L. T.** *Śpiewy szkolne*. Zbiór pieśni na 1, 2 lub 3 głosy same (à capella) lub z towarzyszeniem fortepianu 4.50
Partytura na głosy bez fortepianu 1.90
— Dwanaście szkolnych piosenek na 1 lub 2 głosy (à capella) 1.25
- Rzepko Władysław.** *Śpiewnik szkolny trzygłosowy* (à capella).
Część I. 20 pieśni na 2 Sopran i Alt lub Baryton t. j. 3 głosy żeńskie lub męskie, a także Sopran można wzmocnić Tenorowem głosami, pozostawiając trzeci głos Basowi 1.25
Część II. 30 pieśni na 2 głosy żeńskie lub chłopięce i Baryton lub drugi Tenor. (Trzygłos chórowy może służyć towarzyszeniem fortepianowem) 2.25
— *Nowy śpiewnik trzygłosowy* (à capella) dla *Starszych Kursów Szkolnych*. Część I zawiera 20 pieśni 1.65
Część II zawiera 20 pieśni 1.65
— „*Akordy*“. Zbiór pieśni na 3 głosy żeńskie à capella lub z towarzyszeniem fortepianu:
Tom I zawiera 60 pieśni 3.75
Tom II zawiera 42 pieśni 3.75
Tom III zawiera 30 pieśni 3.75
Tom IV zawiera 38 pieśni 4.50
w arkuszach pojedynczych po — 50
(Powyższe pieśni mogą być wykonywane na 1, 2 lub 3 głosy).
- Warnkówna J., Jahołkowska Z.** „*W ogródku dziecięcym*“. Zbiór zabaw, marszów i piosenek na jeden głos z towarzyszeniem fortepianu w układzie W. Zapolskiej. Część I, II, III (po 50 pieśni w każdej części). Karton . . . . . po 2.25
- Zapolska-Downar W.** *Zbiór pieśni do użytku w ogrodach dziecięcych, ochronach i szkołach początkowych*. (Wyd. ogr. im. W. E. Raua). 100 pieśni. 4 zeszyty po 25 pieśni w każdym zeszycie po —.50

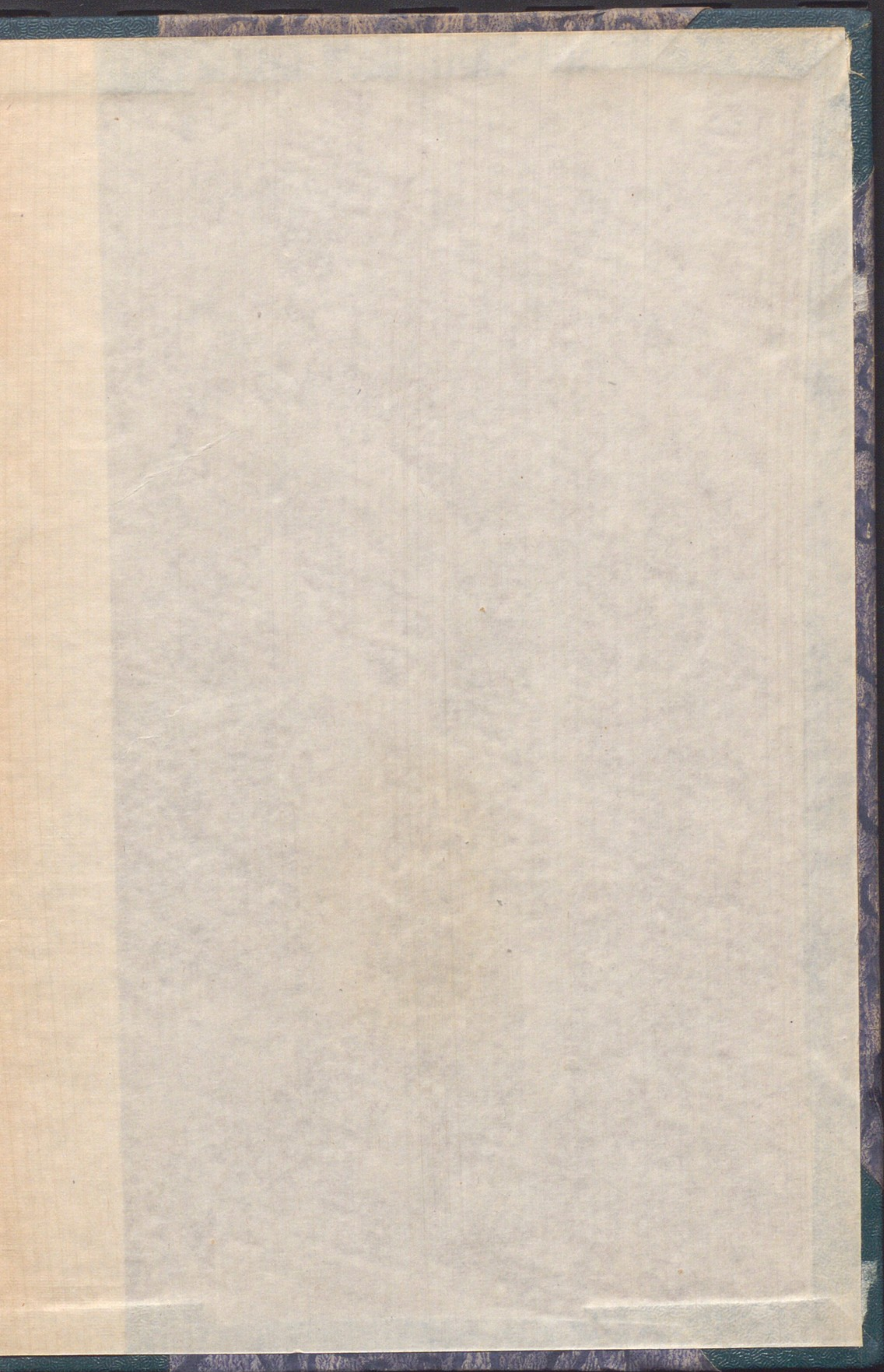

I. 3941/1

Mus.